

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA BIOLOGIE

Bakalářská práce
Kynologie v mimoškolní výchově dětí
Kateřina Bahníková

Vedoucí práce: Mgr. Renata Ryplová, Dr.
České Budějovice
2013

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí mé bakalářské práce paní Mgr. Renatě Ryplové, Dr. za odborné vedení, cenné rady, pomoc a čas.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě - v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis studenta:

Abstrakt

Bakalářská práce kynologie v mimoškolní výchově dětí přináší v teoretické části přehled volnočasových aktivit vhodných pro děti školního věku. Dále popisuje kynologii jako zájmovou činnost v mimoškolní výchově. Praktická část obsahuje výsledky didaktického průzkumu mezi dvěma skupinami respondentů. První skupina tvořila děti, které se aktivně věnují kynologii. Druhá skupina nikoliv.

Klíčová slova

kynologie, mimoškolní výchova, zájmová činnost, volný čas, didaktický test

Abstract

This bachelor paper, titled “Cynology in children extracurricular upbringing”, brings a summary of leisure activities for school age children in its theoretical part. This paper additionally describes the cynology as leisure activities in extracurricular upbringing. The practical part of this paper contains results of didactical exploration made within two respondents’ groups. Children within first group were devoted to dog breeding actively. Children within second group were not.

Key Words

cynology, extracurricular upbringing, leisure activity, leisure time, didactical test

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce.....	2
3	Teoretická část.....	3
3.1	Organizace kynologie v České republice	3
3.1.1	Historie.....	3
3.1.2	Současnost.....	3
3.2	Kynologie a volný čas.....	6
3.2.1	Volný čas.....	6
3.2.2	Kynologické aktivity	6
3.2.3	Kynologie v mimoškolní výchově	13
3.2.4	Dítě a pes.....	15
4	Aplikační část a diskuse výsledků	18
4.1.1	Didaktický test	18
4.1.2	Sestavení didaktického testu.....	18
4.1.3	Průběh testování.....	18
4.1.4	Demografická část testu.....	19
4.1.5	Vyhodnocení demografické části testu.....	19
4.1.6	Vybrané grafy z demografické části testu.....	20
4.1.7	Autorské řešení didaktického testu:.....	23
4.1.8	Vyhodnocení didaktického testu.....	26
5	Diskuse.....	37
6	Závěr	39
6.1	Seznam literatury	40
6.1.1	Knihy.....	40
6.1.2	Internetové zdroje.....	41
6.1.3	Zdroje obrázků.....	42

6.1.4	Seznam grafů	43
6.1.5	Seznam obrázků	43
6.1.6	Přílohy	44

1 Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala téma, které je mi velmi blízké. Myslím si, že vztah psa a člověka je významný a silný. Trvá mnoho let, vlastně už od prvních známek domestikace. Není falešný, ale přirozený. Lásku zvířete si můžete získávat celý život. Tento vztah vzbuzuje mnoho otázek. Hlavně pátrání po odpovědích je velmi zábavné a přínosné.

Proto jsem si zvolila právě soužití psa a dítěte. Budu se snažit popsat a doložit, proč je tento vztah důležitý. Co dítěti přináší. Zda je vhodné pořídit do rodiny dalšího člena. Dokáže se dítě postarat o svého čtyřnohého kamaráda? Tato otázka by měla zaznít před tím, než si psa pořídíme. Je to starost, která obnáší mnoho času. Myslím si, že celá rodina musí souhlasit. Dítě musíme seznámit s obtížností péče o zvíře a zdůraznit, že se nejedná o chvilkovou záležitost. Pravidelné krmení a venčení. Samozřejmě i finanční stránka hraje roli. Je mnoho činností a disciplín, které může dítě se psem ve volném čase vykonávat. V mé bakalářské práci uvedu například junior handling, což v překladu znamená mladý vystavovatel. Naučí se zde trpělivosti a hlavně správnosti vystavování zvířete dle požadovaných pravidel. Dále vyberu další vhodné činnosti. Pokusím se je popsat, přiblížit a proč jsou důležité, že zde dochází k upevnění vztahu, vzájemné souhře a komunikaci. Další sporty jako jsou dog dancing nebo agility, které zajistí pohyb nejen psovi, ale i dítěti.

Cílem mé bakalářské práce je provést didaktický průzkum mezi dvěma skupinami dětí školního věku. První skupina zahrnuje děti, které aktivně provozují kynologickou činnost. Ve druhé kontrolní skupině jsou děti, které psa doma nikdy neměly. Zda má toto vliv na vědomosti z oblasti zoologie, environmentální výchovy, ekologie a proč. Zúčastním se několika výstav a činností, které děti se svými psy vykonávají.

2 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je přinést přehled aktivní kynologické činnosti dětí školního věku. Sestavit didaktický test z oblastí zoologie, ekologie a environmentální výchovy a statisticky prokázat, že děti, které vlastní psa, disponují lepšími znalostmi než ty, které psa nikdy nevlastnily.

3 Teoretická část

3.1 Organizace kynologie v České republice

3.1.1 Historie

Začátky kynologické činnosti v Českých zemích jsou spojeny s loveckou kynologií. Mezi první v Čechách vzniklé kynologické organizace je řazen Spolek myslivců založený v roce 1848 v Mělníce, který měl ve svých stanovách zakotvenu i povinnost pečovat o chov čistokrevných loveckých psů. V roce 1929 vznikla Československá kynologická unie (ČSKU), která byla v následujících letech oficiálně uznána i státními orgány. Československá kynologická unie zastřešovala naši kynologii až do 2. světové války. V prosinci roku 1992, těsně před rozdělením Československa, vznikla Českomoravská kynologická unie (ČMKU), která zastřešuje českou kynologii do současné doby (TICHÁ, 2013, on-line).

3.1.2 Současnost

Organizovaná kynologie má jak uvádí Dostál a kol. (1997) svoje předpisy a závazné normy, jako většina zájmových činností. Současné rozdělení České kynologie je uvedeno v následujícím seznamu.

3.1.2.1 Mezinárodní kynologická federace

Mezinárodní kynologická federace, jejíž zkratka FCI pochází z oficiálního francouzského názvu Fédération Cynologique Internationale. Vznikla v roce 1911. Mezi její zakladatele patří Rakousko, Belgie, Francie, Nizozemsko a Německo (Procházka, 1994). FCI dnes sdružuje 87 členů a smluvních partnerů (jeden člen za zemi), z nichž každý vystavuje svoje vlastní rodokmeny a školí svoje vlastní rozhodčí. FCI zajišťuje, aby byly rodokmeny a rozhodčí vzájemně uznávány všemi členy FCI.

FCI eviduje 343 plemen, z nichž každé je "vlastnictvím" konkrétní země (nazývané země původu). Tyto země sepisují standardy "svých" plemen (popis ideálního představitele daného plemena) ve spolupráci se standardními a vědeckými komisemi FCI, a FCI zajišťuje

překlady a doplňování. Tyto standardy pak slouží rozhodčím jako reference při hodnocení psů na výstavách pořádaných členskými zeměmi FCI.

Každá členská země organizuje mezinárodní výstavy i pracovní zkoušky. Výsledky se zasílají do ústředí FCI. Pokud pes získá určitý počet cen, může mu být přiznán titul Mezinárodní šampion krásy nebo práce. Tyto tituly stvrzuje FCI. Prostřednictvím národní kynologické organizace (u nás ČMKU) a FCI může navíc každý chovatel požádat o mezinárodní ochranu názvu své chovatelské stanice. FCI dále vydává čtvrtletní časopis ve čtyřech jazycích (francouzštině, angličtině, němčině a španělštině), (FCI, 2013, on-line).

3.1.2.2 Českomoravská kynologická unie

Byla založena v listopadu 1992, kdy se sešla zakládající valná hromada představitelů Českého kynologického svazu, Českomoravského kynologického svazu, Moravskoslezského kynologického svazu, Českomoravské myslivecké jednoty, Českého svazu chovatelů, Sdružení kynologických klubů a Svazu záchranných brigád Čech, Moravy a Slezska. Mezi její hlavní úkoly patří koordinovat chovatelskou a výcvikovou činnost v rámci České republiky a zajišťovat mezinárodní styky kynologů České republiky včetně jejich reprezentativního členství v mezinárodních organizacích (Procházka, 1994).

3.1.2.3 Český kynologický svaz

Posláním svazu je prostřednictvím svých orgánů, organizačních jednotek a jejich členů zabezpečovat a provádět kynologickou činnost. Tato činnost musí být prováděna v souladu s cíli a posláním FCI a zákony platnými v ČR. Zahrnuje zejména sportovní výcvik a chov psů. Organizování, řízení a provádění akcí, financování, hospodaření, evidenci, zajišťování reprezentace, jakož i publicitu a propagaci jejích výsledků.

Svaz je:

- dobrovolným, otevřeným, sportovním, zájmovým občanským sdružením neziskového charakteru, založeným na členské základně, tedy s právem členů volit své vedení
- členem Sdružení sportovních svazů ČR
- členem Českomoravské kynologické unie a jejím prostřednictvím i členem Mezinárodní kynologické federace (FCI)

Členem svazu se může stát každý, kdo souhlasí s jeho posláním a úkoly (ČKS, 2009, on-line).

3.1.2.4 Českomoravská kynologická jednota

Českomoravská kynologická jednota (dále ČMKJ) je dobrovolným sdružením zájmových kynologických organizací a jednotlivců, zabývajících se zejména chovem a výcvikem psů a další zájmovou činností. ČMKJ je právnickou osobou, která respektuje Mezinárodní kynologickou federaci (dále jen FCI), řídí se jejími normami a je členem Českomoravské kynologické unie (dále jen ČMKU), která zastupuje kynologii České republiky v FCI.

Činnost ČMKJ:

- Činnost ČMKJ, jejích členů, včetně subjektů u ní sdružených, je zaměřena na zájmovou kynologickou činnost: chov, výcvik, zkoušky, soutěže, svody, bonitace, výstavy a další akce, jak regionálního, národního tak i mezinárodního významu.
- Napomáhá zušlechťování a rozšiřování jednotlivých plemen psů, zvyšování a zkvalitňování jejich pracovních schopností.
- Na základě požadavků sdružených chovatelských klubů a na základě pověření ČMKU vede plemennou knihu, která je založena na více než sedmdesátileté tradici plemenných knih vedených pod zkratkou Člp.
- Vytváří podmínky pro zvyšování úrovně lovecké upotřebitelnosti jednotlivých plemen loveckých psů v souladu s potřebami myslivosti. Koordinuje činnost chovatelských klubů ve směru výkonu loveckých psů.
- Sleduje a podporuje rozvoj vyšlechtěných národních plemen (ČMKJ, 1998, on-line).

3.1.2.5 Českomoravská myslivecká jednota

Českomoravská myslivecká jednota, o.s. (dále jen "ČMMJ") je občanským sdružením vzniklým podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, které hájí zájmy svých členů a své zájmy uplatňuje v souladu s právními předpisy.

Hlavním posláním ČMMJ je zachování a ochrana přírody a krajiny a v ní volně žijící zvěře a myslivost, která je systematicky propojenou řadou činností na úseku chovu a ochrany zvěře, včetně péče o trvalý rozvoj těchto hodnot. Tyto činnosti jsou neoddělitelně spojeny s aktuálními žádoucími regulacemi početních stavů populací jednotlivých druhů volně žijící zvěře tak, aby živelný nárůst početních stavů jednoho druhu zvěře nebyl limitujícím faktorem pro zachování či přirozený vývoj ostatních druhů zvěře a jsou jediným omezujícím nebo likvidujícím pozitivním způsobem nenahraditelných aktivit člověka v přírodě, zemědělství, rybářství, lesnictví a ochraně přírody (ČMMJ, 2012, on-line).

3.2 Kynologie a volný čas

V následující kapitole je uvedena definice volného času a výčet některých kynologických aktivit vhodných pro děti školního věku. Veškeré popsané kynologické aktivity může vykonávat testovaná skupina dětí.

3.2.1 Volný čas

Volný čas je jednou z životních oblastí, která se podle Vážanského (2001) projevuje v rozlišných silových polích, která jsou vzájemně propojena. Hofbauer (2004) zase definuje volný čas jako čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. Pávková (2002) uvádí, že volný čas je doba, která nám zbývá po splnění povinností. Jedná se o oblast naší svobodné volby. Zahrnuje činnosti, které vykonáváme dobrovolně, rádi, přinášejí nám radost a uspokojení. Volný čas dětí je potřeba citlivě a pedagogicky ovlivňovat.

Podle Švigové (1967) má volný čas následující rysy:

- Výběr činností, kterými člověk svůj volný čas naplní, je svobodný.
- Volný čas má hédonistickou povahu. Činnosti jsou v jeho průběhu prováděny pouze pro samotné potěšení z nich. Požitek a blaho jimi způsobené jsou jejich jedinými účely.
- Různorodé aktivity ve volném čase přináší člověku pestrost, aby uspokojil své různé potřeby.
- Volný čas slouží k rozvoji lidských schopností a vědomostí. Je prostorem pro rozkvet přirozené touhy po vzdělání a objevování.
- Volný čas umožňuje vyjádření individuality jedince. Tím, jak své volno tráví, vyjadřuje člověk sebe.

3.2.2 Kynologické aktivity

Kynologických aktivit, které se dají provozovat na území České republiky je v dnešní době ohromné množství.

3.2.2.1 Obedience

V překladu znamená slovo „obedience“ poslušnost. Původ má obedience ve Velké Británii. Dříve byla doprovodnou soutěží na světoznámé výstavě Cruft's. Časem se

patronátu ujala mezinárodní kynologická federace FCI. V současné době se zároveň se světovou výstavou psů každoročně koná i mistrovství světa. Obedience je samostatný kynologický sport, který se liší od tradiční poslušnosti. Je mnohem obtížnější a bývá často označována jako „vysoká škola poslušnosti“ nebo „tak trochu jiná poslušnost“. Soutěžící se snaží se svým psem předvést co nejdokonaleji 10 cviků, jejichž podoba je přesně popsána ve zkušebním řádu. Aby tým (pes a psovod) dosáhl nejvyššího bodového ohodnocení, musí pes pracovat co nejrychleji, nejpřesněji a hlavně radostně. Na prvním místě je kladen důraz na pozitivní vztah mezi člověkem a psem, který by měl být při výkonu patrný. Aby pes pracoval vesele, používá se při tréninku pozitivní motivace, hračky a pamlsky. Soutěží se ve čtyřech třídách podle obtížnosti – OB-Z, OB1, OB2, OB3, přičemž pravidla jsou mezinárodní a podle OB3 se soutěží i na mistrovství světa (Stemmerová, 2012).

Obedience CZ je klub, který zastřešuje a pořádá obedience akce v České republice. Soutěže obedience v ČR jsou pořádány tímto klubem. Aby se pes mohl zúčastnit soutěže obedience, musí v den závodu dosáhnout minimálně věku:

- Začátečníci OB-Z: 10 měsíců
- Třída 1 OB1: 12 měsíců
- Třída 2 OB2: 14 měsíců
- Třída 3 OB3: 15 měsíců

Nejnižší třída je třída začátečníků OB-Z. Účast v této třídě je povinná. Pro účast ve třídě OB1 je nutné nejméně jednou splnit zkoušku OB-Z na známku výborně, chvalitebně nebo dobře. Pro účast ve vyšších třídách (OB2 a OB3) je nutný zisk známky výborně ve třídě předcházející a to alespoň v jedné soutěži. Pokud tým (pes a psovod) obdrží na třech soutěžích v jedné třídě známku výborná, přestupuje automaticky do třídy vyšší. V jednom dni může pes absolvovat pouze jednu soutěž. Pes musí mít platnou výkonnostní knížku Obedience CZ. (ČKS, 2012, on-line).

Tým má předvést tyto cviky:

1. odložení ve skupině psů vsedě
2. odložení ve skupině psů vleže
3. chůze u nohy
4. odložení za pochodu
5. přivolání
6. vysílání psa do čtverce
7. aportování

8. aport přes překážku
9. identifikace předmětu psovoda
10. ovladatelnost na dálku

Tyto cviky obsahuje každá třída. Podle stupně třídy se liší v obtížnosti. (Stemmerová, 2012) Soutěží se mohou zúčastnit psi s průkazem původu i bez něj, pokud jim to jejich fyzický a zdravotní stav dovoluje. Pro účast na evropských (EW) nebo světových (WW) šampionátech se vyžaduje, aby pes dosáhl věku nejméně 15 měsíců a byl registrovaný v seznamu plemen uznaných FCI. Minimální věk psovoda na EW a WW je 15 let. Jednou z podmínek kvalifikace na mistrovské šampionáty je nejméně jedna úspěšně absolvovaná zkouška nejvyšší národní úrovně obedience. Kvalifikační podmínky na mistrovské šampionáty jsou pravidelně zveřejňovány na internetových stránkách klubu Obedience CZ (ČKS, 2012, on-line).

3.2.2.2 Agility

Tento kynologický sport vznikl v Anglii. Cílem agility je, aby pes překonával různé překážky, přičemž se hodnotí a zároveň rozvíjí jeho inteligence a hbitost. K výstavbě trati je třeba použít co možná nejvíce typů překážek; způsobem jejich rozmístění je určena míra obtížnosti a rychlost. Pes musí trať absolvovat v čase, který je kratší než předem určený čas, a překážky musí být překonány ve správném pořadí. Jedná se o výchovnou a sportovní činnost zaměřenou na prohloubení míry integrace psa do společnosti. Agility vyžaduje dobrý vztah mezi psem a psovodem, který vede k jejich dokonalému porozumění. Soutězíci proto musí ovládat i základy výcviku poslušnosti (FCI, 2013, on-line). V řádu agility České republiky (2012) je popsáno, že je agility určeno pro psy všech plemen a psovody všech věkových kategorií. Agility předpokládá dokonalý partnerský vztah mezi psem a psovodem. Oba spolu tvoří jeden tým. O vítězi závodů agility rozhoduje pouze společný sportovní výkon týmu psa a psovoda bez rozdílu. Soutěže agility probíhají ve třech velikostních kategoriích, rozdělených podle kohoutkové výšky psa:

- S (Small – malí): pro psy měřící v kohoutku méně než 35cm
- M (Medium – střední): pro psy měřící v kohoutku 35cm a více, ale méně než 43cm
- L (Large – velcí): pro psy měřící v kohoutku 43cm a více

V ČR jsou pořádány tři druhy soutěží. První jsou oficiální soutěže agility podle výkonnostních kategorií „zkoušky“. Mezi druhé řadíme soutěže bez rozlišení výkonnostních kategorií a třetí jsou neoficiální soutěže agility, hry. Děti se mohou zúčastnit

Mistrovství ČR mládeže v agility, a to v kategorii děti do 14 let (včetně) nebo v kategorii junioři nad 14 let do 18 let (včetně), (klub agility, 2013, on-line).

3.2.2.3 Mladý vystavovatel (Junior handling)

Tato soutěž je užitečnou přípravou budoucích vystavovatelů. Soutěžící se do soutěže předem hlásí, nemusí ale uvádět psa, s kterým se soutěže zúčastní. Soutěžit se může i se psem, který nebyl na dané výstavě posouzen, ale vždy s plemenem, které je v daný den na výstavě posuzováno. V jeden výstavní den může mladý vystavovatel soutěžit pouze s jedním psem. Pořadatel je povinen připravit čísla pro označení mladých vystavovatelů a posudkové listy pro soutěž. Originál posudkového listu obdrží mladý vystavovatel, kopie zůstává pořadateli.

Rozdělení věkových kategorií:

1. skupina 9 - 13 let
2. skupina 13 - 17 let

Posudkový list přesně specifikuje oblasti, kterým je třeba věnovat pozornost při soutěži mladých vystavovatelů. Bodové hodnocení umožňuje poměrně přesné posouzení a z maximálně možného počtu bodů je jasně vidět, co má z hlediska výsledku větší nebo naopak menší důležitost.

Posuzuje se dle ČMKU (2009, on-line):

- Soulad mezi vystavovatelem a psem (15 bodů) hodnotí se v průběhu celého posuzování.
- Správnost předvedení dle zvyklostí u jednotlivých plemen (15 bodů). Posuzuje se schopnost ukázat psa nejen v pohybu, ale i v požadovaném postoji. Viz obrázky číslo jedna, dva a tři, kde jsou znázorněny základní výstavní postoje.
- Možnost kontroly chrupu (5 bodů). Mladý vystavovatel by měl být schopen předvést skus psa, ukázat chrup tak, aby rozhodčí mohl spočítat zuby.
- Předvedení psa ve skupině (5 bodů). Soutěžící musí prokázat, že dokáže zvládnout a výstavně předvést psa ve větší skupině. Hodnotí se pravidelnost pohybu, dodržování rozestupu a hlavně to, zda mladý vystavovatel psa i v kolektivu dalších zvířat zvládne a opravdu jej předvádí.
- Vyjádření příslušnosti psa k plemeni (5 bodů). Tato část patří k nejméně důležitým.
- Vhodnost oblečení vystavovatele (5 bodů)
- Chování dítěte a jeho kynologické znalosti (10 bodů), (ČMKU, 2009, on-line)

Výstavní postoje:

Obrázek 1: Vystavovatel stojí za psem a nebrání ve výhledu rozhodčímu. Zdroj obrázku je uveden v seznamu literatury.

Obrázek 2: Vystavovatel stojí za psem a přidržuje psovi ocas nahoru a hlavu v rovině. Vodítko si může zavěsit kolem krku. Zdroj obrázku je uveden v seznamu literatury.

Obrázek 3: Malá plemena se předvádí na stolečku. Zdroj obrázku je uveden v seznamu literatury.

3.2.2.4 Tanec se psem a dogdancing

Podstatou tance se psem a dogdancingu jsou sestavy různých cviků, které pes provádí za doprovodu hudby a samozřejmě psovoda. Tanci se psem a dogdancingu se věnují psovodi každého věku. Pes musí sledovat psovoda, proto je nutné zvolit vhodnou odměnu (pamlsek či hračku) a po ukončení cviku psa ihned odměnit a pochválit. Po naučení cviků je třeba vytvořit si svou vlastní sestavu a sladit ji s hudbou. Ukázky tance můžeme vidět téměř na každé výstavě před závěrečnými soutěžemi (ČMKU, 2013, on-line).

Klub Tance se psem České republiky dále jen (KTP ČR) byl založen v roce 1999 a je zřízen v Blansku. Vypracoval a schválil soutěžní řád, který je platný pro všechny soutěže v Tanci se psem pořádané pod záštitou KTP ČR. Činnost Klubu je ryze zájmová a veřejně prospěšná (ČMKU, 2013, on-line).

Klub dogdancingu – Dogdancing Club Czech Republic (DDCCR) je zřízen a veden v Praze. Dogdancing se dělí na 4 divize:

- Divizi A – Musical Dressage - zde by měly být všechny cviky v sestavě provedeny naprosto přesně.
- Divizi B – Heelwork To Music – zde musí pes předvést minimálně 60% cviků u nohy psovoda, (tato divize je v zemi původu – Anglii – asi nejvíce zastupována).
- Divize C – Freestyle – sestava by měla představovat nějaký příběh, psovod by si na sebe měl vzít i příběhu odpovídající kostým a předvést se psem takové „malé divadlo“.

- Divize D – Dances with Dogs – toto je opravdu taneční divize a psovod musí v sestavě předvádět taneční kroky, pes jeho pohyb kopíruje nebo ho vhodně doprovází.

Zkoušky jsou ve všech čtyřech divizích a každá se ještě dělí na tři stupně obtížnosti. Podle počtu, druhu a stupně zkoušek se pak zadávají tituly. Pokud někdo složí zkoušky ve všech čtyřech divizích a všech třech stupních, obdrží titul Champion of Dogdancing (Trauškeová, 2013, on-line).

Dogdancing a tanec se psem nejsou stejné aktivity. Rozdíly najdeme hlavně v pravidlech. Trauškeová, (2013, on-line) uvádí tyto rozdíly:

Dogdancing:

- Dělí se na 4 divize.
- Nejsou zde žádné povinné prvky.
- Soutěže se dělí na beginners (začátečníci) a advanced (pokročilí).

Tanec se psem:

- Nedělí se na divize.
- Je zde 5 povinných prvků (obíhání psovoda, otočky, couvání, chůze u nohy nebo bokem, povel na dálku).
- Soutěže se dělí na začátečníky do 18 let, začátečníky nad 18 let, začátečníky dospělí a kategorii pokročilí.

3.2.2.5 Flyball

Flyball je dynamický kolektivní sport, který v sobě spojuje rychlost s přesností. Družstvo složené ze čtyř psovodů a čtyř psů má za úkol v co nejrychlejší době správně překonat čtyři skokové překážky a donést míčky z flyballového boxu (mechanické zařízení s několika pružinami, které po sešlápnutí přední desky vystřelí míček minimálně do vzdálenosti 61cm) přes tyto překážky zpět do cíle. Na dráhu vybíhají psi jednotlivě, jako ve štafetovém běhu - další pes z družstva smí překročit startovní/cílovou čáru až v okamžiku, kdy ji protne pes vracející se před ním. Pokud ji překročí dříve, má chybu a musí běh opakovat. Psovod přitom zůstává za startovní/cílovou čarou a povzbuzuje svého psa k co nejrychlejšímu návratu. Právě střídání psů v prostoru startu a cíle bývají tím nejdůležitějším momentem, kde družstvo může ztratit nebo získat cenné vteřinky. Je proto žádoucí, aby byla co nejtěsnější – případné chyby pak zde nepostřehne ani sebe bystřejší lidské oko a ke slovu se dostává elektronika (Vyskočilová, 2013, on-line).

3.2.2.6 Sportovní kynologie

Sportovní kynologie se zabývá jak výcvikem všestranných psů, tak výcvikem psů specialistů. Všestranný pes prochází výcvikem a skládá zkoušky ze třech disciplín, jimiž jsou pachové práce, poslušnost a obrana. Speciální zkoušky jsou určeny pro psy specialisty obranáře nebo pro specialisty stopaře (ČMKU, 2013, on-line). Sportovní kynologii se mohou aktivně věnovat a soutěžit psovodi v kategorii mládež do 18 let.

3.2.2.7 Lovecká kynologie

Zkouška lovecké upotřebitelnosti kvalifikuje psa pro práci v poli, v lese, ve vodě, při dosledu zvěře nebo pod zemí. Zkoušky se dělí podle plemen (zkoušky pro ohaře, slídiče, teriéry, jezevčíky, retrievry, honiče a barváře) a dále pak podle typu výkonu (např. norování, barvářské zkoušky, lesní zkoušky, podzimní zkoušky, všestranné zkoušky). Z hlediska chovu psů je jistě zajímavé a důležité v Zákoně o myslivosti zakotvený požadavek, který říká, že zkoušek lovecké upotřebitelnosti se může zúčastnit pouze pes s průkazem původu a to příslušník plemene uznaného FCI (ČMKU, 2013, on-line). Na zkouškách mohou předvádět psy i nezletilí vůdci starší 15 let. Vůdci psa, který lovecký lístek nemá nebo v jiných odůvodněných případech přidělí rozhodčí náhradního střelce (psizona, 2013, on-line).

3.2.3 Kynologie v mimoškolní výchově

Výchova dětí a mládeže v době mimo vyučování je významnou oblastí výchovného působení. Kynologická činnost vede jedince k racionálnímu využívání volného času, utváří jeho zájmy a uspokojuje jeho potřeby (Pávková, 2002).

Dle Pávkové (2002) probíhá výchova mimo vyučování:

- mimo povinné vyučování
- mimo bezprostřední vliv rodiny
- v zajištěných institucích
- převážně ve volném čase

3.2.3.1 Výchovné působení psa na dítě

Galajdová (1999) popisuje, že pes, který něco umí, respektive schopnost jeho dospívajícího pána ho tomu naučit, se stává výrazným faktorem sociální prestiže u kamarádů. Pes poskytuje zajímavou náplň volného času dospívajícího a ovlivňuje celý jeho

pozdější životní styl. Profesor Reinhold Bergler (in Galajdová 1999) z bonnské univerzity zjistil, že mladiství majitelé psů jsou méně ohroženi, že sklouznou na šikmou plochu, stanou se kriminálními delikventy nebo se u nich vyvine drogová závislost, než mladí lidé bez psů.

3.2.3.2 Cíle výchovy

Cíle výchovy výrazně ovlivňují kvalitu výchovného procesu. Zaměřují se na základní výchovně-vzdělávací hodnoty. Stanovení cílů znamená provedení hluboké analýzy základních procesů ve společnosti a perspektiv vývoje, základních možností a činností člověka, sociálních rolí, změn v jeho osobnosti (Čábalová, 2011).

3.2.3.3 Zájem

Zájem patří mezi vlastnosti aktivačně-motivační – vedou osobnost k činnosti (aktivitě) a vyvolávají pohnutku (motiv) k činnosti zaměřené určitým směrem. Zájmy mají těsnou vazbu na vlohy a schopnosti člověka, které podmiňují úspěšné vykonávání nějaké činnosti. Ve vztahu k zájmům mají význam nejen pro jejich vznik, ale stejnou měrou i pro jejich rozvíjení a zdokonalování. Výzkumy dokazují, že jedinec rozvíjí zájmy zejména v těch oblastech, v nichž je úspěšný a dosahuje uspokojení z činnosti. Proto je mimořádně důležitý vztah k určité činnosti, který se projevuje tím, že předmětu svého zájmu přikládá zvláštní hodnotu a je schopen vyvinout úsilí při dosahování cíle, překonávat překážky. Pro zájem je charakteristický výběrový vztah k předmětu nebo činnosti, kterým člověk přičítá zvláštní význam. Zájem vzbuzuje snahu po aktivním styku s předmětem zájmu, po jeho poznání i zvládnutí a vyvolává silné citové prožívání činnosti. V jejím průběhu se mohou rozšiřovat a prohlubovat určité poznatky, dovednosti a schopnosti, které zpětně ovlivňují další rozvoj zájmů. Jako trvalé se však obvykle upevní pouze ty zájmy, které odpovídají vnitřním předpokladům a vnějším podmínkám (Pávková, 2002).

3.2.3.4 Zájmová činnost

Zájmové činnosti chápeme jako cílevědomé aktivity zaměřené na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností. Mají silný vliv na rozvoj osobnosti i na správnou společenskou orientaci (Pávková, 2002). Hájek (2007) uvádí, že zájmová činnost vhodně podněcuje, podporuje a rozvíjí samostatnost, tvořivost a společenskou aktivitu.

Zájmy a zájmové činnosti rozlišuje Pávková (2002) podle:

- úrovně činnosti (produktivní nebo receptivní)

- intenzity zájmu (hluboké nebo povrchní),
- časového trvání (krátkodobé, dočasné, přechodné nebo trvalé),
- koncentrace (jednostranné nebo mnohostranné),
- společenské hodnoty (žádoucí nebo nežádoucí),
- obsahu (společenskovědní, pracovně-technické, přírodovědně-ekologické, estetickovýchovné, tělovýchovné, sportovní, turistické).

3.2.3.5 V kynologii se uplatňují tyto druhy zájmových útvarů:

Pávková (2002) uvádí tyto druhy zájmových útvarů:

- Kroužek je menší zájmový útvar, jehož činnost směřuje zpravidla na vnitřní obohacení členů, zaměřuje se na vnitřní život útvaru. Na území České republiky probíhá několik kynologických kroužků. Děti se mohou setkat s kynologií i v chovatelském nebo mysliveckém kroužku.
- Klub je zájmový útvar s volnější organizační strukturou. Klubů, které se věnují kynologické činnosti, je v ČR nespočet. Pořádají se klubové srazy a výstavy. Členem klubu se může stát i osoba mladší 15. let s potvrzením svého zákonného zástupce. Každý klub má své přesné požadavky na své členy, které jsou právně ukotveny.
- Kurz je útvar s vymezenou délkou trvání a jeho činnost směřuje k osvojení určitého množství vědomostí či dovedností. Kynologické kurzy například základní poslušnosti. Tyto kurzy pořádají různé kynologické kluby nebo místní cvičiště pod vedením zkušených kynologů. Spektrum nabídek je velmi široké. Může zahrnovat přímo i výcvik základní poslušnosti pro děti.

3.2.3.6 Zájmová kynologická činnost se liší od vzdělávacího procesu ve škole:

Zájmová kynologická činnost vychází z dobrovolnosti a ze samostatného rozhodnutí jedince. Její činnost závisí na úrovni zájmů než ze závazných norem. Důraz je kladen především na individuální přístup a vlastní tempo činnosti. Časová volnost poskytuje využití rozmanitých technik a metod. Činnosti jsou umožněny v rozmanitých prostorách, které podporují tvořivost (Pávková, 2002).

3.2.4 Dítě a pes

V této kapitole je uveden vývoj dítěte a psa, jak dítě a pes na sebe reagují a co jejich vztah znamená a jak ho posilovat

3.2.4.1 Vývoj psa a dítěte

Dítě a pes procházejí různými stupni vývoje, které si vzájemně odpovídají. Falke (2011) popisuje, že štěněcí věk odpovídá u dítěte fázi batolete a předškolního období. Nekoordinované pohyby, vysoká učenlivost, minimální strach. Za přechodnou fázi, která navazuje na štěněcí věk lze považovat období základní školy u dítěte. V tomto období se upevňují první cviky a povely základní poslušnosti. Pro učení je to velmi vhodná doba, protože pes i dítě jsou zpravidla velmi přístupní a s nadšením se učí novým věcem. V pubertě reaguje pes podobně jako dítě v pubertě. Neposlušnost obou, může u vás vyvolat pocit, že jste svého psa i dítěti ničemu nenaučili. Tato etapa vyžaduje mnoho trpělivosti. U psa se jedná o věk mezi šestým a desátým týdnem v závislosti na rase.

3.2.4.2 Komunikace mezi psem a dítětem školního věku

Jakmile dítě dospěje do školního věku, stane se ze psa často jeho důvěrný přítel. Pes je dítěti vždy k dispozici a může posilovat i jeho sebevědomí. Je schopné o psa pečovat, přijmout první pravidelné úkoly v péči o psa. Dítě také začíná ve hře se psem více experimentovat a někdy začíná v doprovodu rodičů navštěvovat cvičiště nebo jiné vhodné aktivity. (Falke, 2011). Schmidt-Rögerová a Blanková (2009) uvádí, že každodenní soužití se psem v rodině zlepšuje sociální dovednosti dítěte – učí se rozpoznávat potřeby psa, reagovat na jeho signály a pohyby a komunikovat s ním beze slov. Tím rozvíjí své pozorovací schopnosti a porozumění. Povinnosti spojené s péčí o psa pozitivně ovlivňují psychický vývoj dítěte a mají pozitivní dopad na mnoho dalších oblastí jeho života.

Důležité je umožnit a naučit dítě zvládat:

- pravidelné venčení
- základní výcvik
- základní péči o zdraví, vzhled, pitný režim a krmení

3.2.4.3 Požadavky na dítě a psa

Dítě musí zvládat samostatně vodit psa na vodítku a mít dostatečnou sílu psa zvládnout v nečekaných situacích. Pokud je pes silnější mohl by dítě strhnout pod auto. Dítě by mělo být schopné v každém okamžiku vymezit psovi jeho hranice a převzít za psa odpovědnost. Nečekané nebo vyhocené situace může dítě velmi intenzivně prožívat. Pokud dítě takovou situaci zažije, nechte ho o všem vyprávět a zážitek si společně přehrajte. Společně diskutujte, jak zvládat a pochopit případně vzniklé konflikty. Pes by

měl dítě respektovat a dbát jeho povelů. Dítě musí být pro psa sociální partner, kterého poslouchá a uznává (Falke, 2011).

Požadavky na psa, které uvádí (Falke, 2011) jsou:

- Venčení by mělo probíhat bez rizika.
- Pes by měl spolehlivě plnit základní povely poslušnosti vydané dítětem.
- Pes musí být dostatečně socializovaný, snášet přítomnost cizích psů a lidí. Jen tak lze zajistit, že nedojde k řadě konfliktů.

Vhodné podmínky pro psa jsou dle Preislera (2008) tyto:

- hodnotnou výživu, bere se v úvahu věk, velikost, hmotnost a pracovní využití.
- vlastní klidné místo na odpočinek.
- dostatek pohybu, dospělí pes by měl denně strávit minimálně dvě hodiny pohybem

Samozřejmě, že výše zmíněné požadavky nejsou dostačující, vždy je potřeba přistupovat jak k dítěti, tak ke psu individuálně. Komunikace mezi rodičem, psem a dítětem musí být na takové úrovni, aby se předcházelo krizovým situacím, popřípadě umět na ně patřičně zareagovat.

4 Aplikační část a diskuse výsledků

4.1.1 Didaktický test

Chráska (2011) uvádí, že didaktický test se zaměřuje na objektivní zjišťování zvládnutí úrovně učiva u určité skupiny osob. Didaktický test, který sestavila autorka práce je složen ze dvou částí. V první části se autorka práce dotazovala na demografické údaje. Druhá část se zaměřovala na znalosti z oblastí ekologie, environmentální výchovy a zoologie. Test byl zadán padesáti respondentům, s rozdělením na dvě stejně početné kategorie, které vyšly z výsledků demografické části testu. První kategorie zahrnovala děti, které vlastní psa, druhá nikoliv. Rozdělení na dva stejné celky pomohlo přesněji určit výsledky testovaných skupin. Pro statistické vyhodnocení byl počet respondentů více než dostačující.

4.1.2 Sestavení didaktického testu

Autorka práce postupovala při přípravě a konstrukci didaktického testu dle Dvořákové (2006). Začala s plánováním testu, které předpokládá jasné vymezení účelu rámcového obsahu testu. V tomto případě se jednalo o vymezení oblastí ze zoologie, ekologie a environmentální výchovy. Autorka testu upřesnila obsah, určila počet a druh úloh (položek). Konstrukce testu spočívá v konkrétním návrhu položek, posouzení obsahové validity a sestavení pracovní verze testu. Ověření a úprava didaktického testu zahrnuje zadání zkonstruované pracovní verze, poté následuje analýza testových otázek a redukci chyb v testu. Výsledná verze testu byla konzultována s vedoucím bakalářské práce.

4.1.3 Průběh testování

Test byl zadáván v Jihočeském a Středočeském kraji. 25 respondentů bylo vybráno ze základní školy Mendíků v Praze Nuslích a jednalo se o žáky sedmé, osmé a deváté třídy. 25 respondentů bylo vybráno autorkou práce individuálně na klubových akcích, výstavách a cvičištích, které se konaly v Praze a okolí, Strakonících a Písku. Sběr dat probíhal na jaře 2013. Výsledky byly zpracovány a statisticky vyhodnoceny v MS Excel 2007.

4.1.4 Demografická část testu

Demografická část testu byla sestavena tak, aby zahrnula všechny aspekty potřebné pro další vyhodnocení. Test, je zaměřen na cílovou skupinu dívek a chlapců, kteří jsou skoro stejného věku a mají podobné zájmy. Na základě správně stylizovaných otázek, je možné rozdělit testované skupiny do dvou kategorií a tím dosáhnout potřebných výsledků použitelných v další fázi didaktického testu.

4.1.5 Vyhodnocení demografické části testu

Z jedenácti otázek byly pouze dvě dichotomické, formou Ano/Ne. Nejdůležitější otázka byla, zda dotyčný nebo dotyčná chodí do přírody ve svém volném čase a zda tento volný čas tráví se psem. Díky této otázce bylo poté možné rozdělit respondenty na dvě skupiny. První skupina zahrnuje děti, které vlastní psa, druhá psa nevlastní. Zbylé otázky sloužily k upřesnění atributů testované skupiny, aby bylo ověřeno, že respondenti skutečně psa vlastní či nikoliv. Rozdělení do těchto kategorií je stěžejní pro testování a porovnávání výsledků a vede k cíli bakalářské práce.

4.1.6 Vybrané grafy z demografické části testu

V této části porovnáme několik grafů z demografického testu. Upřesníme rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi a poukážeme na některé odchylky.

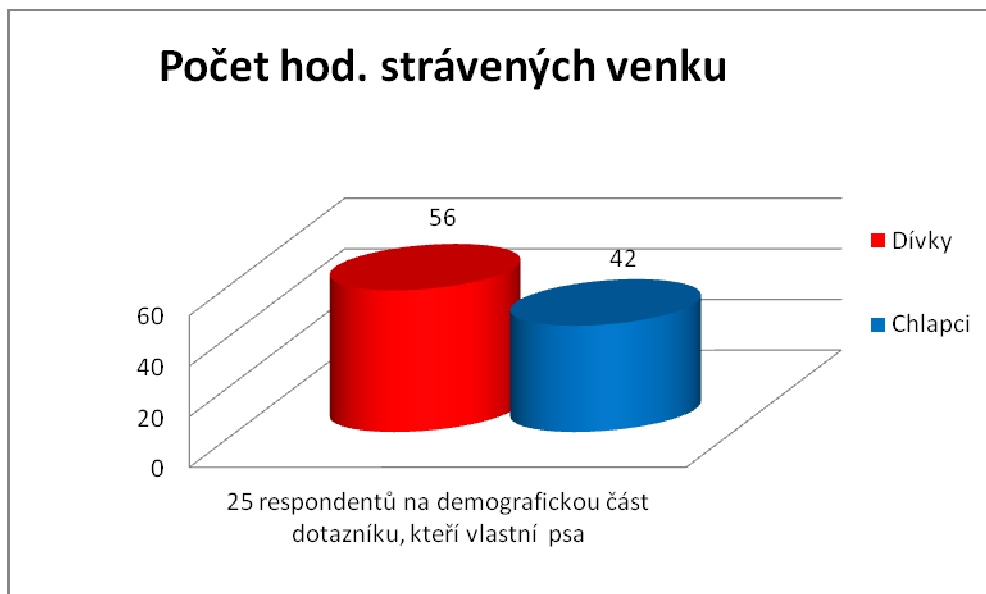

Graf 4.1: Porovnání počtu dívek a chlapců

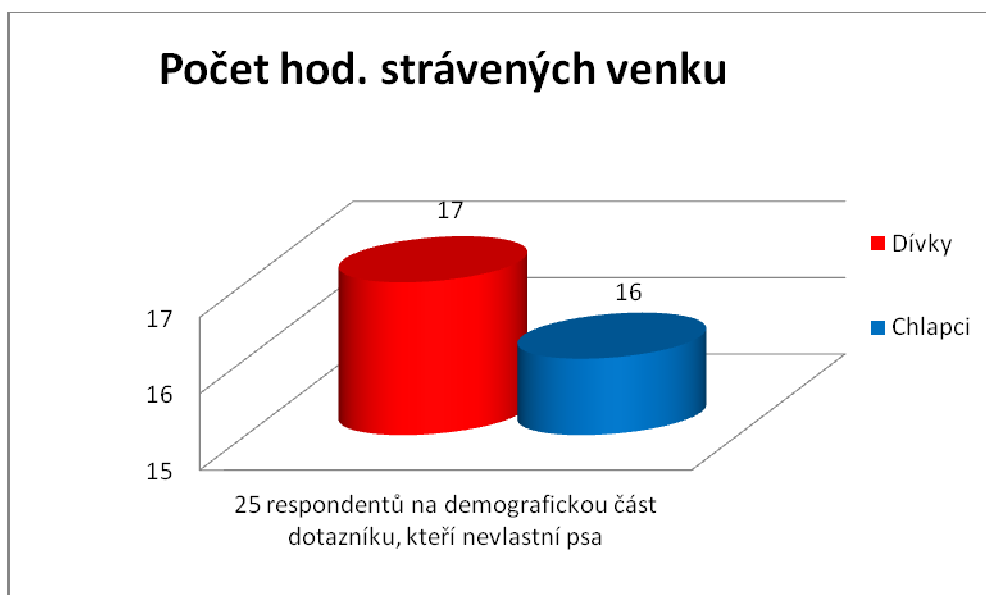

Graf 4.1: Porovnání počtu dívek a chlapců

Grafy 4.1 a 4.2 jsou základním rozdělením kategorií, podle pohlaví. Graf 4.1 obsahuje informace o skupině, která vlastní psa, graf 4.2 je přesným opakem.

Graf 4.2 Počet hodin strávených venku

Graf 4.3: Počet hodin strávených venku

Další série grafů znázorňuje průměrný počet hodin strávených venku za týden, opět komparace respondentů rozdělených do dvou skupin. První skupina vlastní psa, druhá nikoliv. Graf 4.3 promítá i výsledky z předchozích výsledků, bere v úvahu i rozdělení na chlapce a dívky. Z grafů je jednoznačné, že počet hodin strávených v přírodě převládá u respondentů vlastních psa. Informace je zcela logická, respondenti, co psa nevlastní, nemají potřebu trávit čas v přírodě. Mohou zde mít vliv moderních technologie jako je internet a televize. Pro srovnání (Bocan a kol. 2012) uvádějí, že u dětí hraje televize a internet se vzrůstajícím věkem stále důležitější roli.

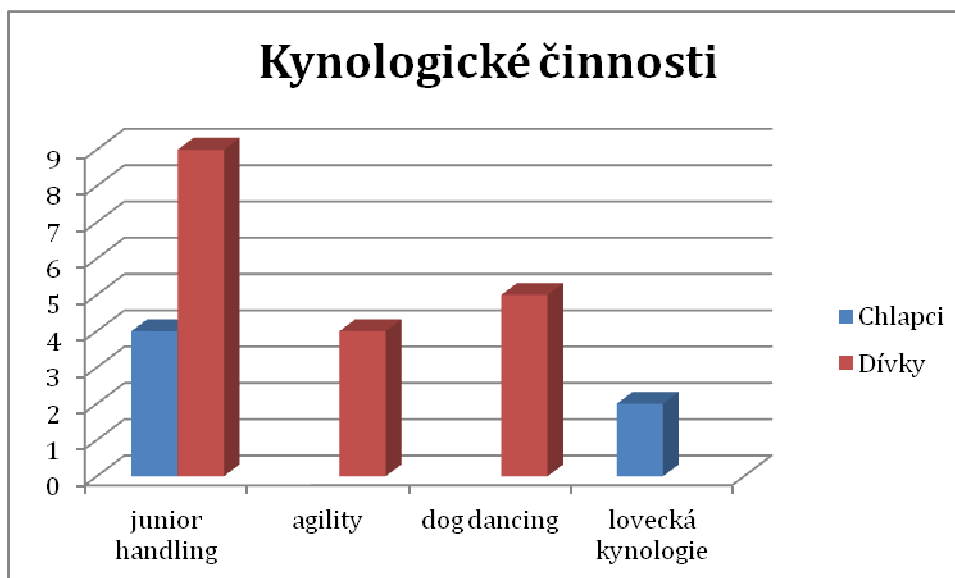

Graf 4.4: Počet hodin strávených se psem

Graf 4.5: Počet hodin strávených se psem

Nejdůležitější skupinou grafů v celém demografickém vyhodnocení, jsou grafy 4.5 a 4.6. Tyto grafy podrobněji ukazují podíl hodin strávených v přírodě průměrně za týden. Snahu dívek a chlapců aktivně se věnovat kynologické činnosti potvrzuje graf 4.5. Rozdělení činností, kterým se dívky a chlapci věnují, bude vyhodnocena v další části práce, konkrétní výsledky a upevnění tvrzení budou prezentovány v celkovém vyhodnocení didaktického testu.

Graf 4.6: Kynologické činnosti

Graf 4.6 znázorňuje kynologické činnosti, které děti aktivně provozují. Z grafu je patrné, že nejčastějším druhem vykonávané aktivity je u dívek junior handling, dogdancing a agility. U chlapců pouze junior handling a lovecká kynologie.

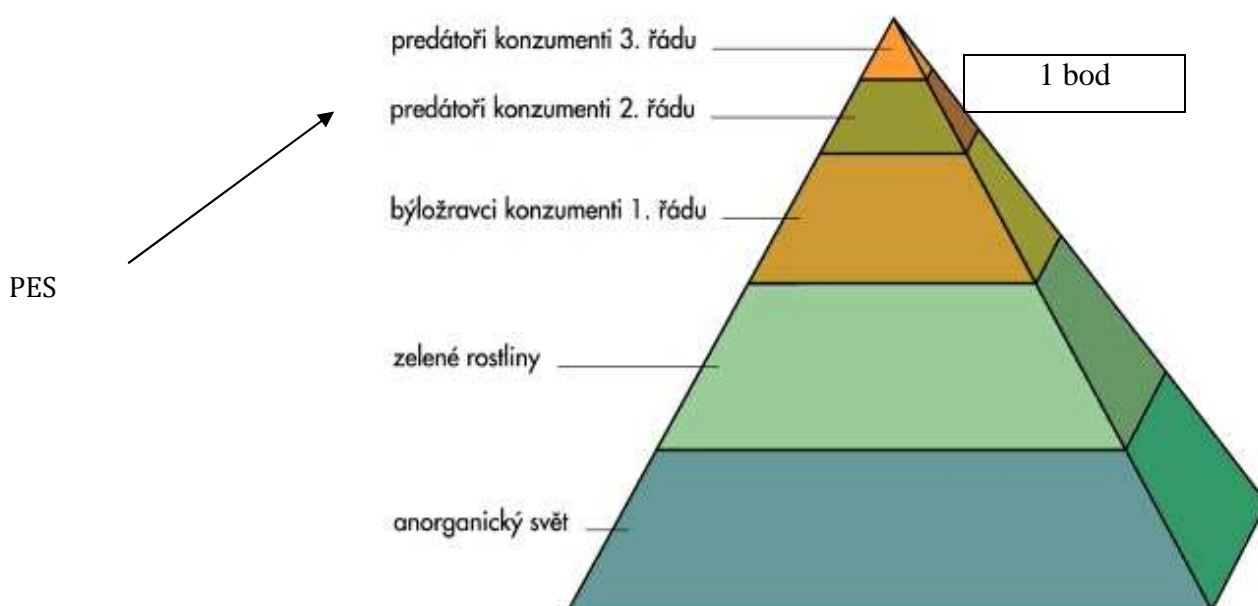
4.1.7 Autorské řešení didaktického testu:

1. Které z uvedených věd řadíme mezi biologické? Správné vědy zakroužkuj.

zoologie, psychologie, filosofie, **etologie**, ekonomie, **ekologie**, **botanika**, sociologie, **ornitologie**, **mykologie**, teologie, **mikrobiologie**

7 x 0,5 = 3,5 bodu

2. Do jaké části potravní pyramidy zařadíš psa? Označ šipkou.

Obrázek 4: potravní pyramida, zdroj obrázku viz seznam literatury

3. Vidí pes barevně? Správnou odpověď zakroužkuj.

ANO - **NE**

0,5 bodu

4. Pes domácí patří do řádu? Správnou odpověď zakroužkuj.

- A. hlodavců
- B. šelem**
- C. lichokopytníků
- D. primátů

0,5 bodu

5. Co je to biodiverzita a co ji může narušovat?

Biodiverzita znamená biologickou rozmanitost, různorodost. Rozmanitost organismů na všech úrovních tzn. druhů, populací i společenstev. Nejvíce narušuje biodiverzitu člověk. Například šířením geograficky nepůvodních druhů, likvidací ekosystémů atp.

max. 3 body

6. Ekologie se zabývá? Vyber správné tvrzení.

- A. vztahy mezi organismy a prostředím**
- B. genetickými úpravami
- C. ochranou životního prostředí
- D. mezilidskými vztahy

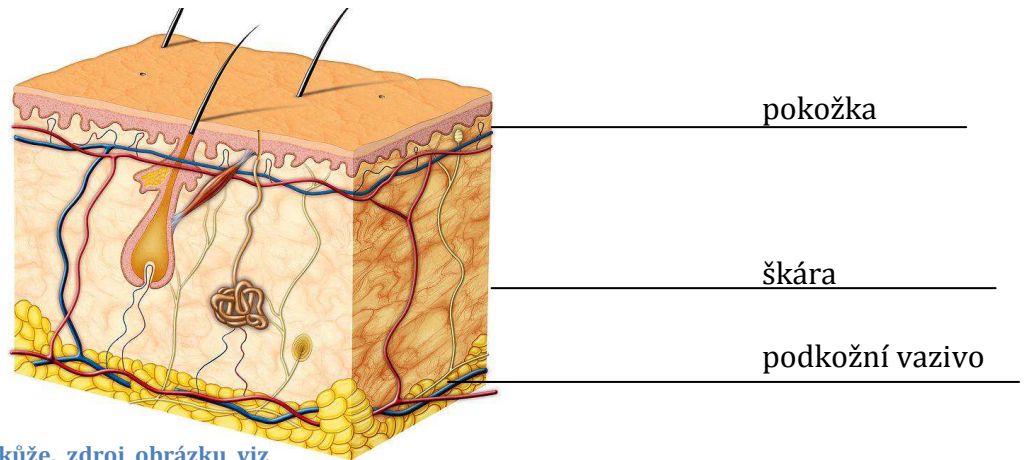
0,5 bodu

7. Popište příjem a zpracování potravy u savců.

Zpracování potravy je mechanické a chemické. **Nejdříve dochází k mechanickému zpracování potravy, to zahrnuje rozmělnění. Dále probíhá chemické zpracování: rozložení (trávení) potravy na nejjednodušší složky (bílkoviny, cukry, tuky,...). Příjem potravy začíná dutinou ústní (čelisti, jazyk, zuby, slinné žlázy) → hltan → jícen → žaludek → tenké střevo → tlusté střevo → konečník** ,(fotoatlaspr, 2013, on-line).

max. 3 body

8a. Popiš následující obrázek.

Obrázek 5: kůže, zdroj obrázku viz seznam literatury

4 x 0,5 = 3 body

8b. Co je znázorněno na obrázku?

kůže

9. Uvedené ekosystémy z nabídky rozděl na umělé a přírodní. Zapiš do tabulky.

pole, louka, chmelnice, jezero, sad, tundra, rybník, tajga,

ekosystém	
umělý	přírodní
pole	louka
chmelnice	jezero
sad	tundra
rybník	tajga

4x1 = 4body

10. Co si představíš pod pojmem ochrana životního prostředí?

Ochrana životního prostředí zahrnuje činnosti, jimiž se předchází znečišťování nebo poškozování životního prostředí, nebo se toto znečišťování nebo poškozování omezuje a odstraňuje. Zahrnuje ochranu jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku. (zákon č.17/1992 Sb. o životním prostředí)

max. 3body

Celkem mohli respondenti v testu získat 22 bodů.

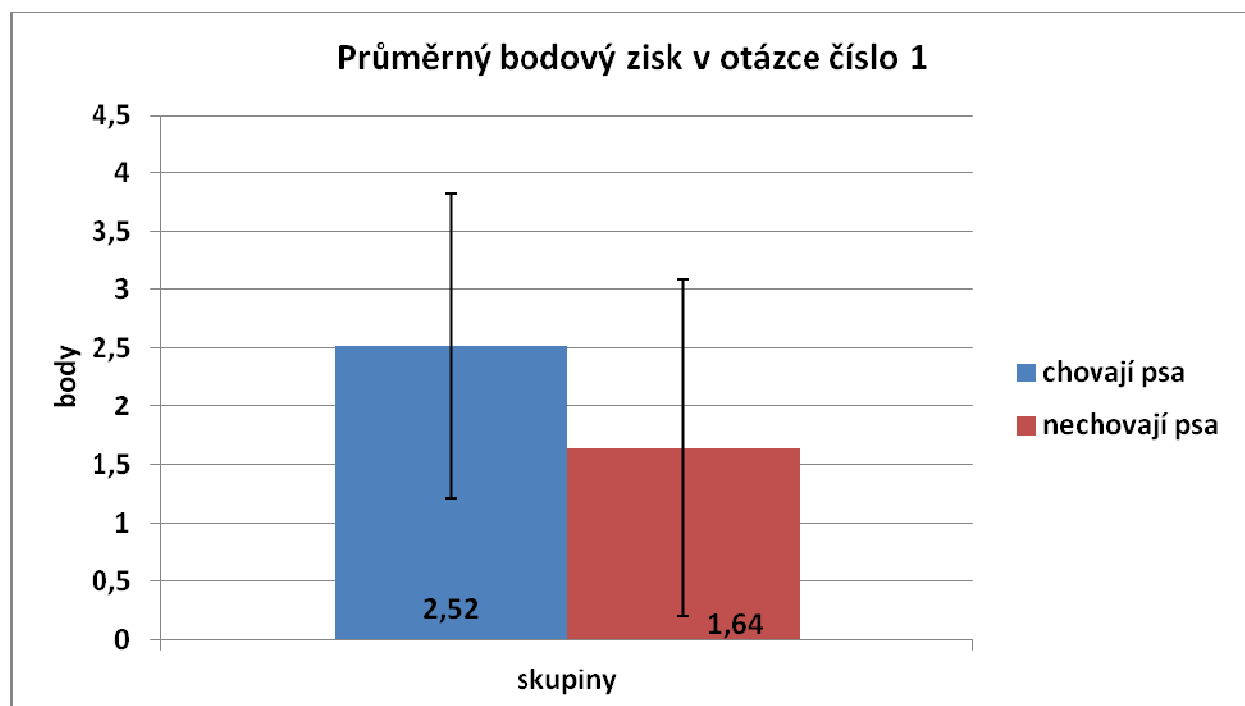
4.1.8 Vyhodnocení didaktického testu

Vyhodnocení didaktického testu je prováděno z průměrného bodového zisku v jednotlivých otázkách. Ve sloupcových grafech jsou znázorněny hodnoty průměrného bodového zisku a směrodatné odchylky formou chybových úseček pro každou skupinu.

4.1.8.1 Otázka číslo 1

Název otázky: Které z uvedených věd řadíme mezi biologické? Správné vědy zakroužkuj.

Maximální bodový zisk: 3,5 bodu

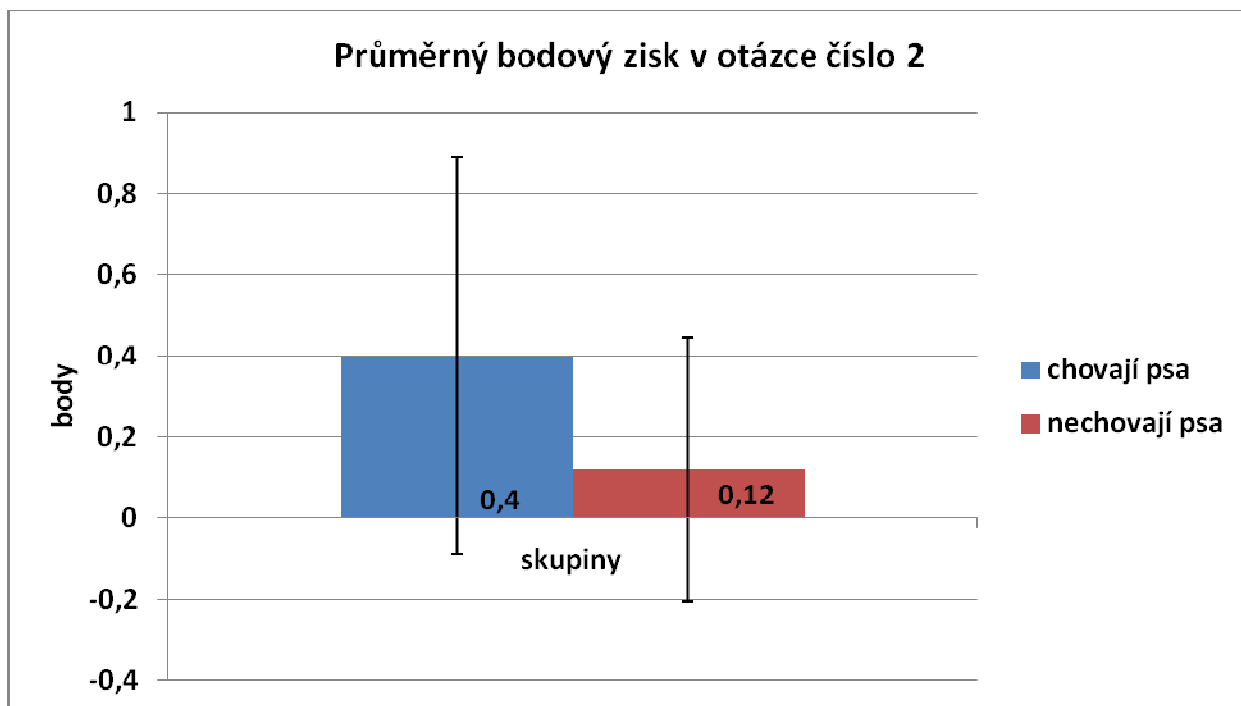
Graf 4.7 Průměrný bodový zisk v otázce číslo 1

Komentář: Graf znázorňuje průměrný bodový zisk. U skupiny vlastníků psa byl 2,52 bodu a u skupiny, která nevlastní psa 1,64 bodu. Rozdíl mezi skupinami byl o 0,98 bodu.

4.1.8.2 Otázka číslo 2

Název otázky: Do jaké části potravní pyramidy zařadíš psa? Označ šipkou.

Maximální bodový zisk: 1 bod

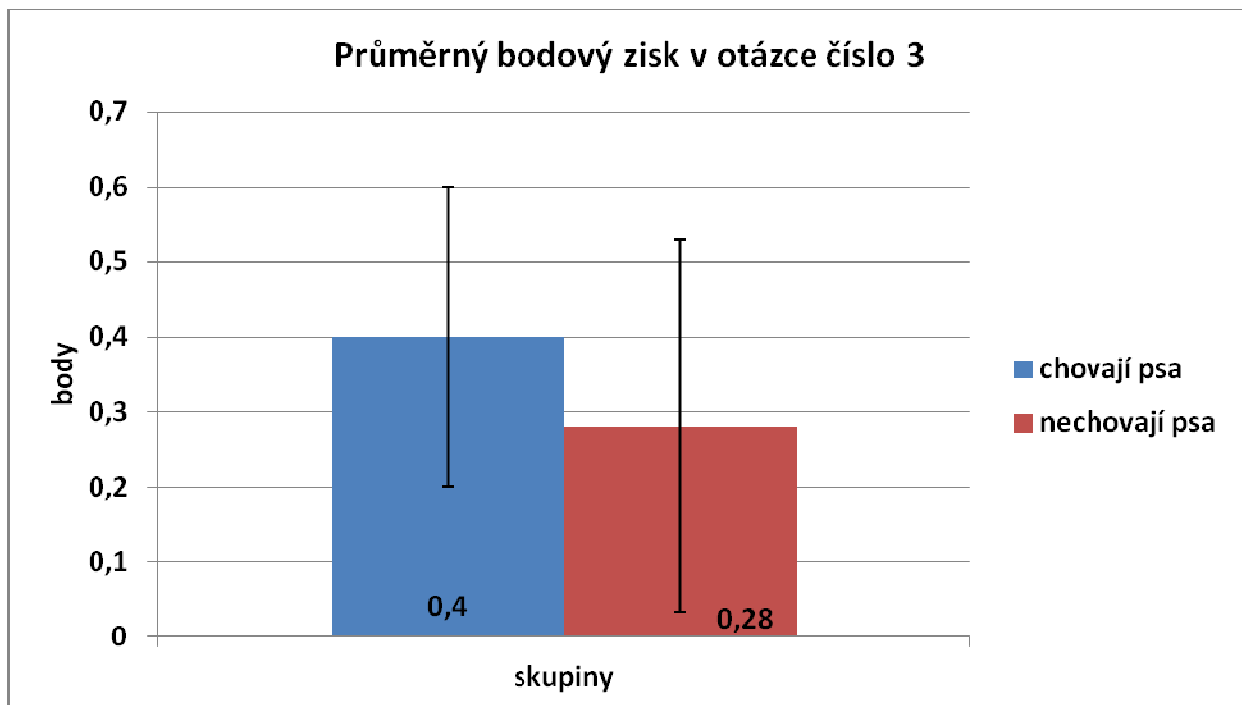
Graf 4.8: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 2

Komentář: Graf 4.8. Respondenti, kteří vlastní psa dosáhli v této otázce průměrného bodového zisku 0,4 bodu. 0,12 bodu měli ti, kteří psa nevlastní.

4.1.8.3 Otázka číslo 3

Název otázky: Vidí pes barevně? Správnou odpověď zakroužkuj

Maximální bodový zisk: 3 body

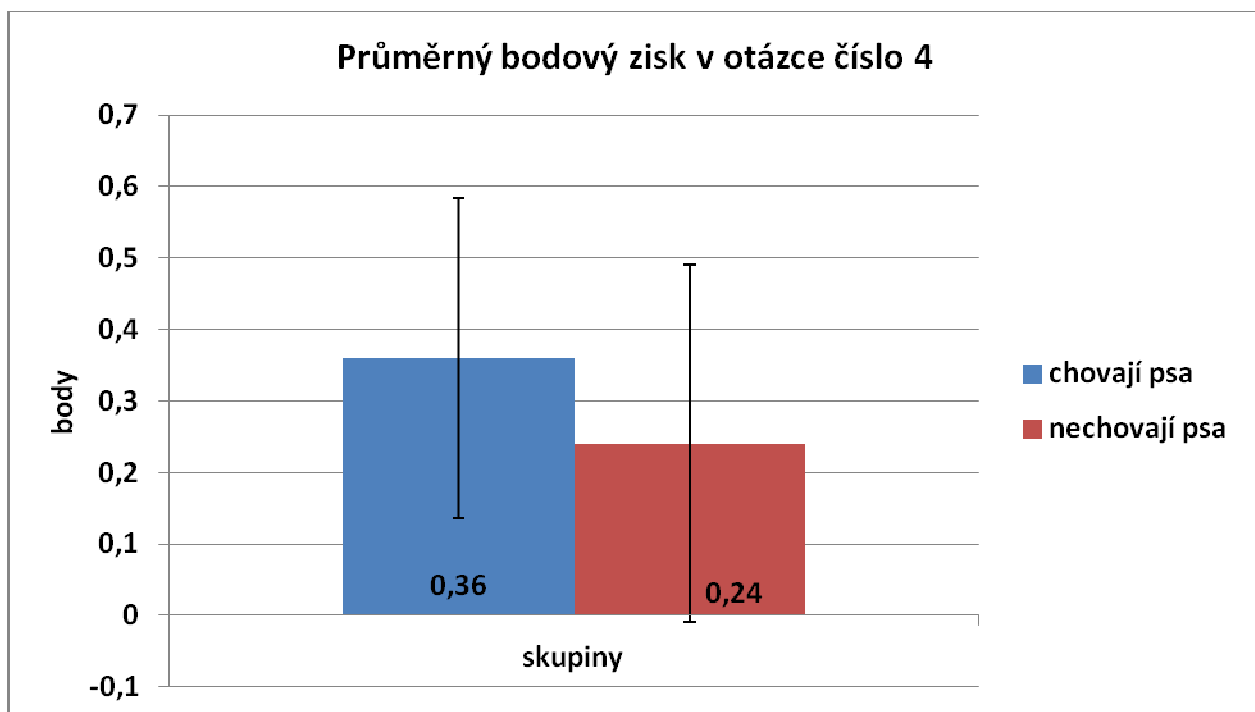
Graf 4.9: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 3

Komentář: Třetí dichotomická otázka byla s možností výběru ANO/NE a maximálním hodnocením 0,5 bodu. Děti, které se věnují kynologii, dosáhly průměrného bodového zisku 0,4 bodu. Druhá skupina měla průměrný bodový zisk 0,28 bodu.

4.1.8.4 Otázka číslo 4

Název otázky: Pes domácí patří do řádu? Správnou odpověď zakroužkuj.

Maximální bodový zisk: 0,5 bodu

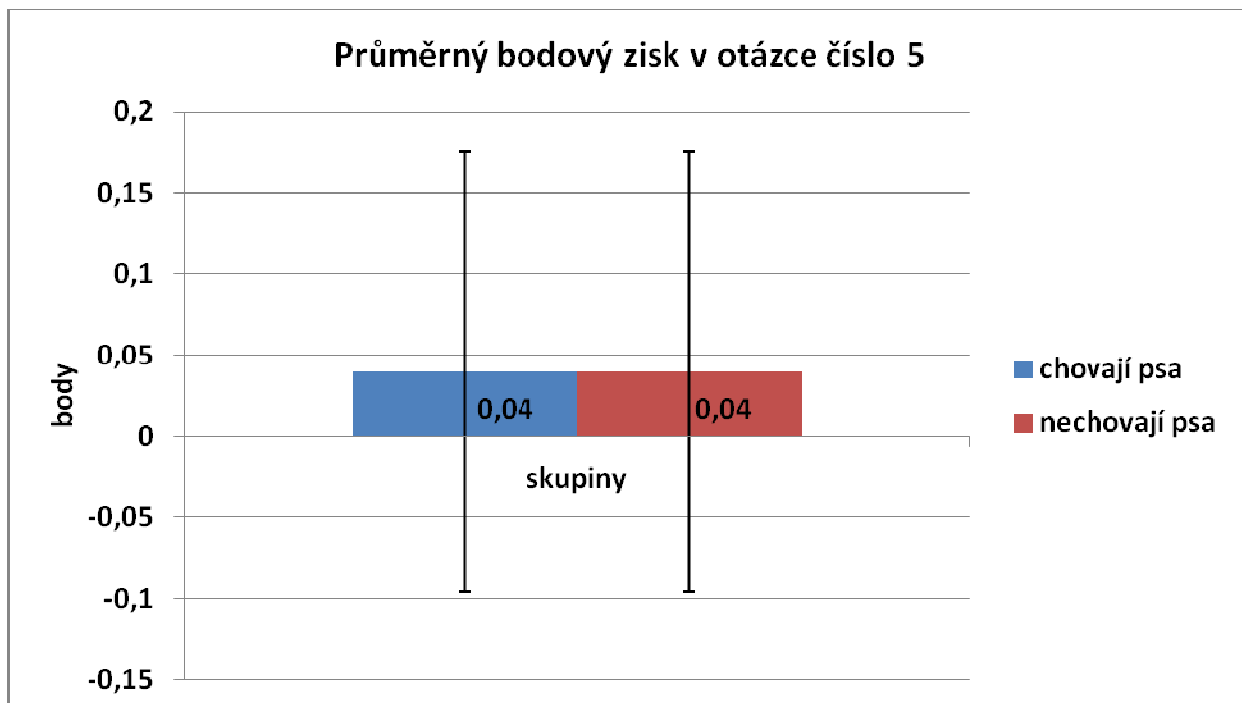
Graf 4.10: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 4

Komentář: Skupina, která chová psa dosáhla průměrného bodového zisku 0,36 bodu. Skupina, která psa nechová 0,24 bodu.

4.1.8.5 Otázka číslo 5

Název otázky: Co je to biodiverzita a co ji může narušovat?

Maximální bodový zisk: 3 body

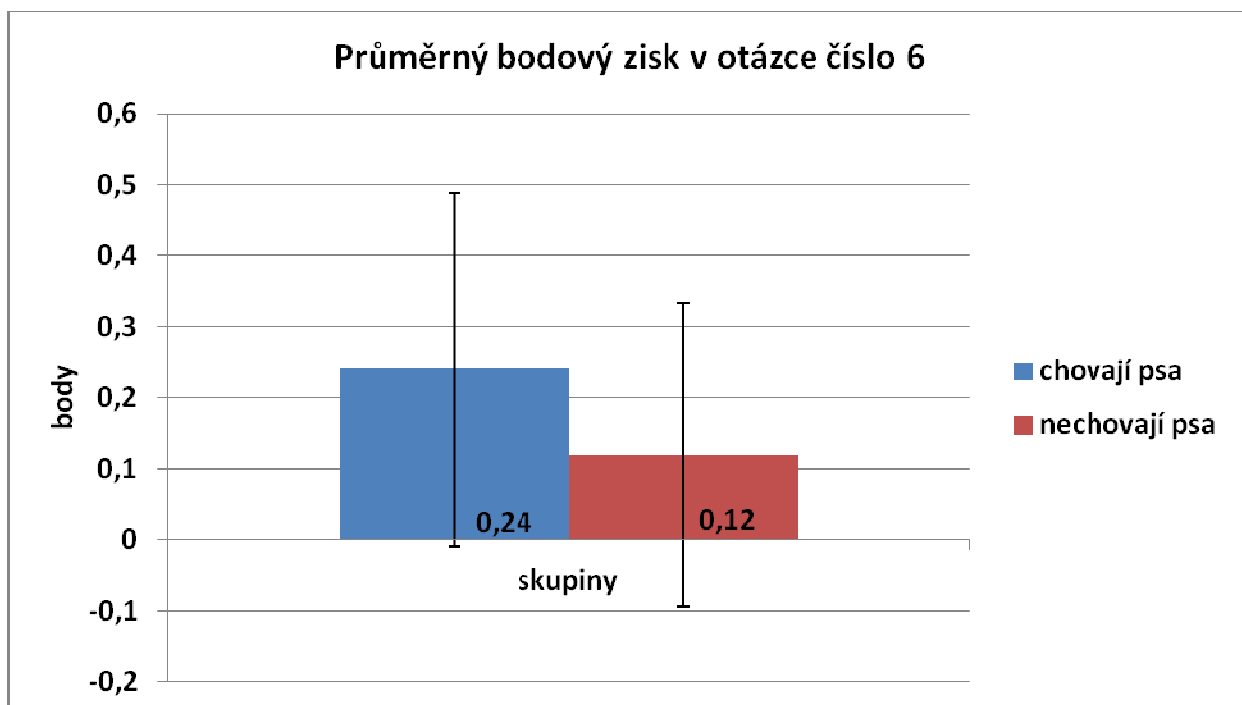
Graf 4.11: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 5

Komentář: V páté otázce dosáhly obě skupiny stejného průměrného bodového zisku.

4.1.8.6 Otázka číslo 6

Název otázky: Ekologie se zabývá? Vyber správné tvrzení.

Maximální bodový zisk: 0,5 bodu

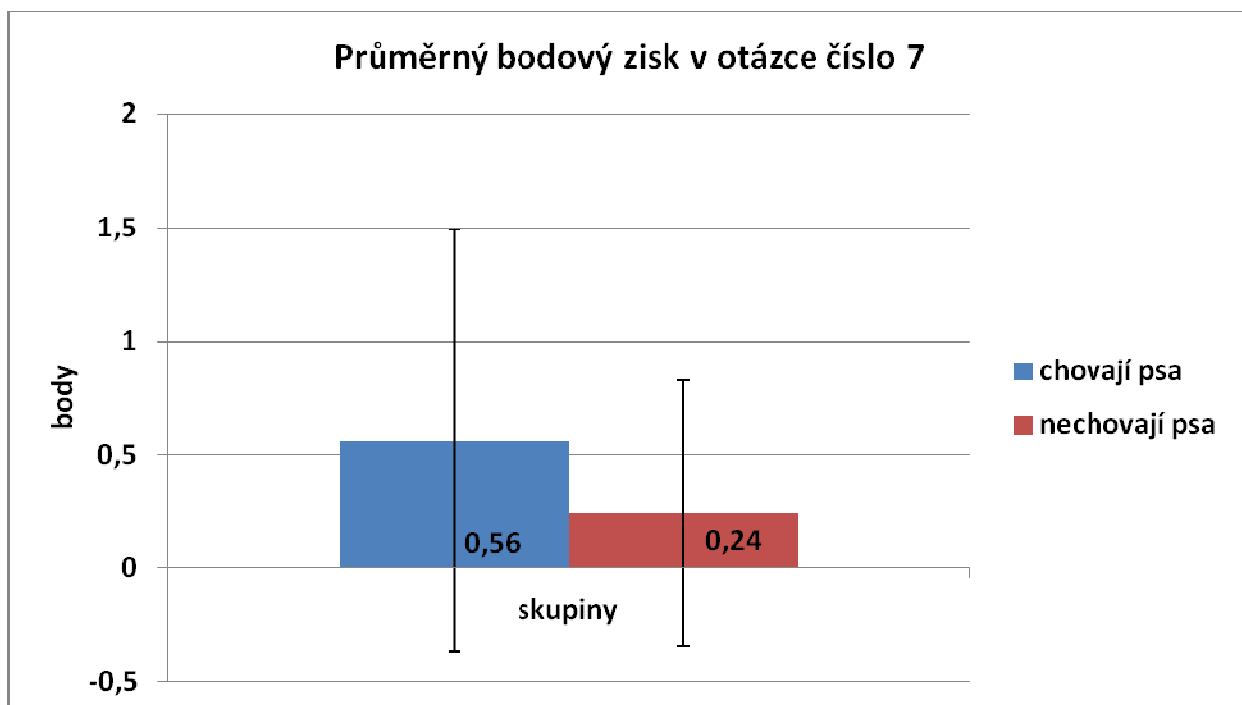
Graf 4.12: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 6

Komentář: V této otázce mohly děti dosáhnout maximálního zisku 0,5 bodu. Děti, které se věnují kynologii, dosáhly průměrného bodového zisku 0,24 bodu. Druhá skupina měla průměrný bodový zisk 0,12 bodu

4.1.8.7 Otázka číslo 7

Název otázky: Popište příjem a zpracování potravy u savců.

Maximální bodový zisk: 3 body

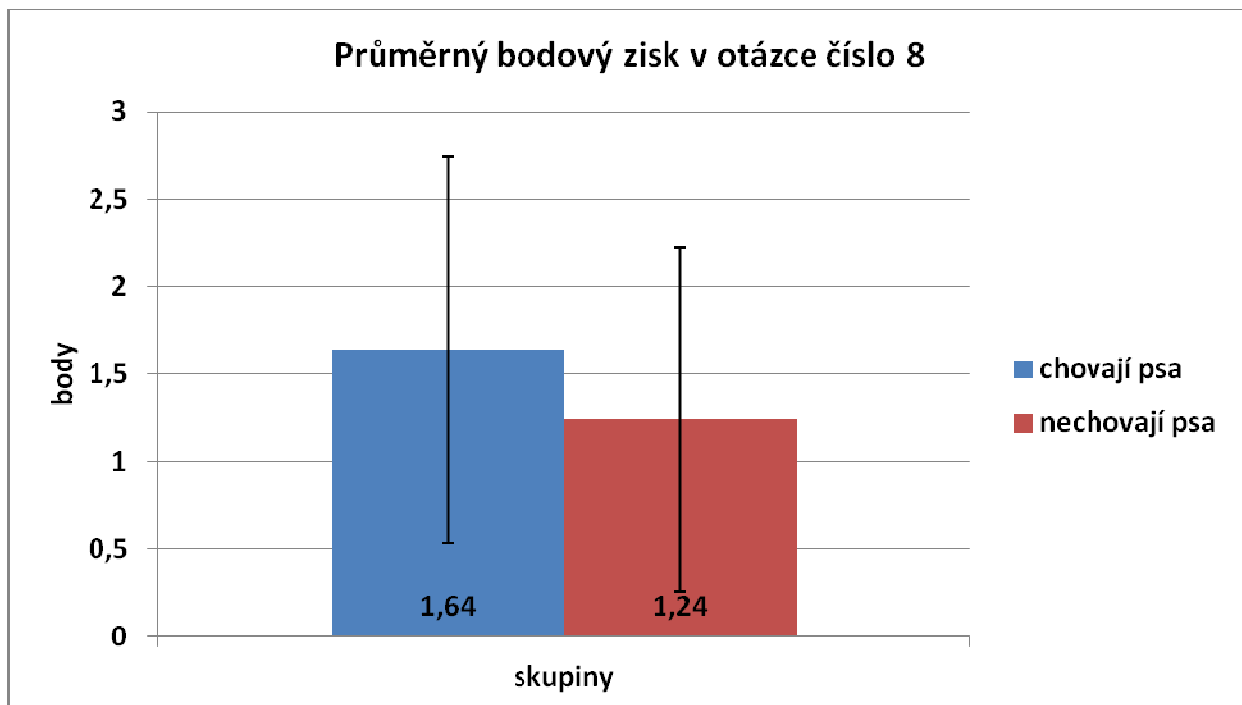
Graf 4.13: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 7

Komentář: Tato otázka přinesla pro děti, které se věnují kynologii průměrný bodový zisk 0,56 bodu. Děti, které se kynologii nevěnují získaly o 0,32 bodu méně.

4.1.8.8 Otázka číslo 8

Název otázky: Popiš následující obrázek, co je na něm znázorněno?

Maximální bodový zisk: 3 body

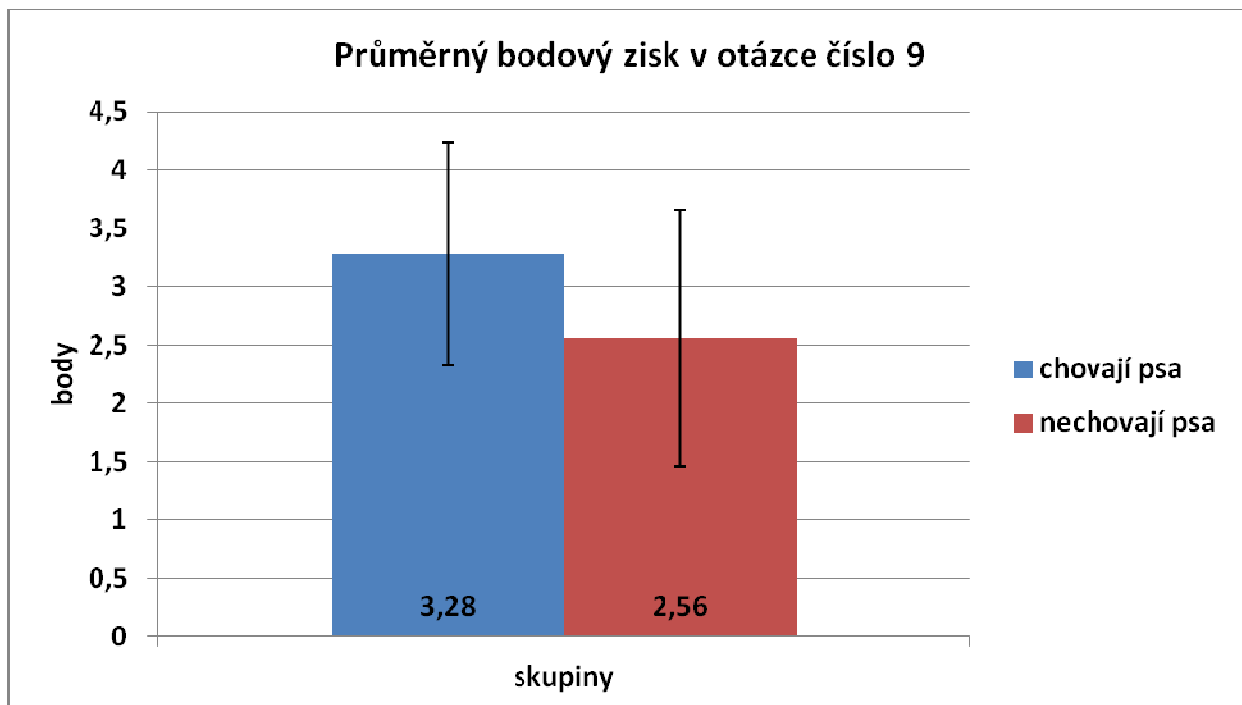
Graf 4.14: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 8

Komentář: Za každou správně zodpovězenou položku mohli respondenti získat 0,5 bodu, celkem tedy 3 body. Průměrný bodový zisk 1,64 bodu byl u skupiny vlastníků psa. Druhá skupina získala 1,24 bodu.

4.1.8.9 Otázka číslo 9

Název otázky: Uvedené ekosystémy z nabídky rozděl na umělé a přírodní. Zapiš do tabulky.

Maximální bodový zisk: 4 body

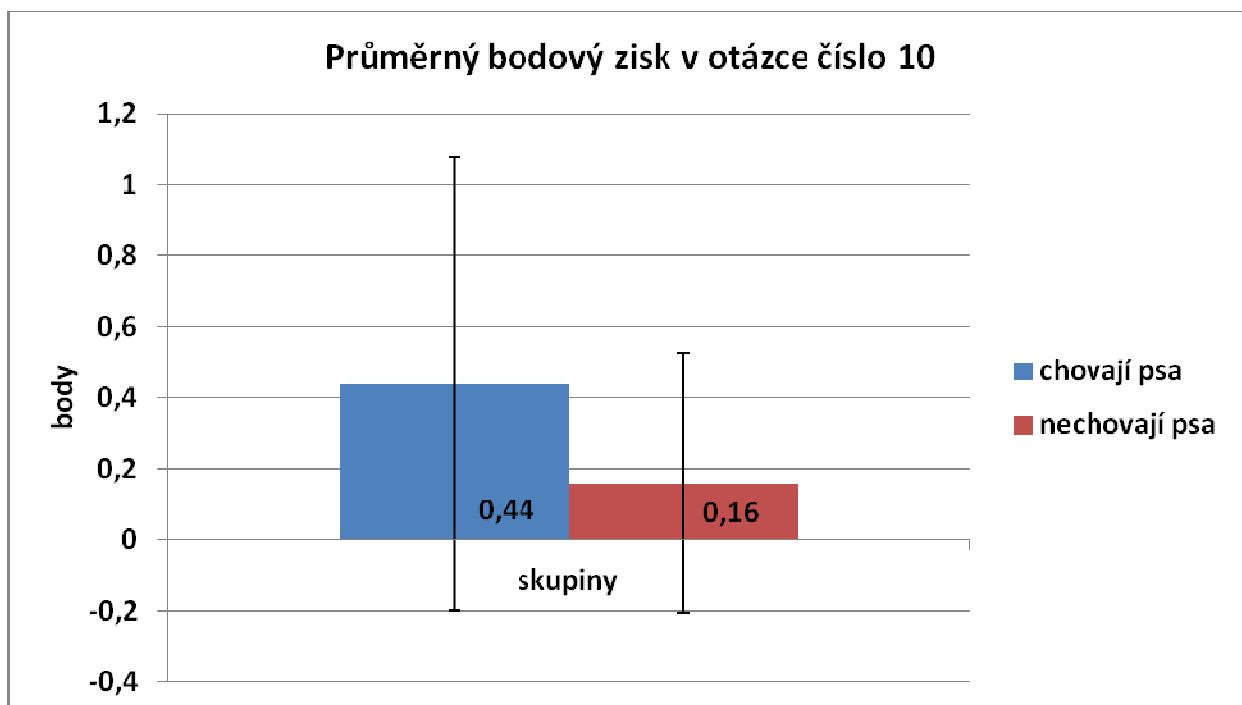
Graf 4.15: průměrný bodový zisk v otázce číslo 9

Komentář: Tato otázka měla nejvyšší bodové hodnocení, které přineslo průměrný zisk 3,28 bodu pro děti, které se věnují kynologii. 2,56 bodu získaly děti, které se kynologií nevěnují.

4.1.8.10 Otázka číslo 10

Název otázky: Co si představíš pod pojmem ochrana životního prostředí?

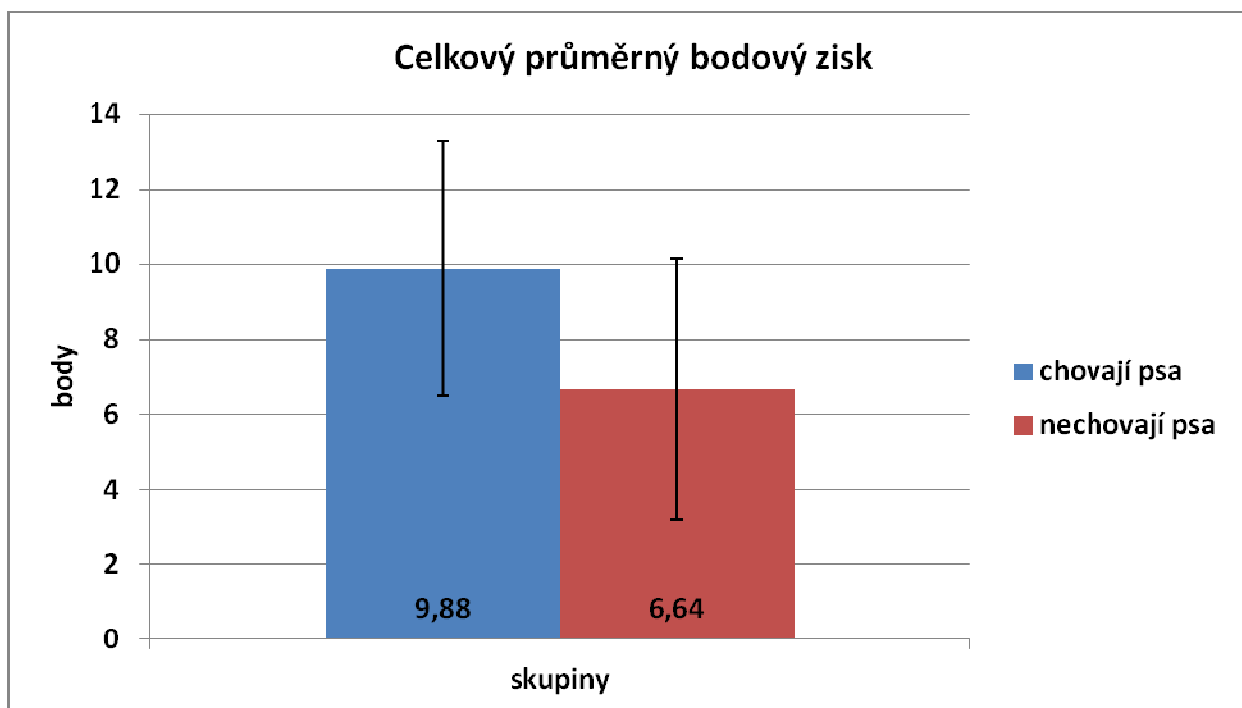
Maximální bodový zisk: 3 body

Graf 4.16: průměrný bodový zisk v otázce číslo 10

Komentář: Průměrný bodový rozdíl činí 0,28 bodu.

4.1.8.11 Celkový průměrný bodový zisk

Graf 4.17: Celkový průměrný bodový zisk

Komentář: Z grafu je patrné, že lepší celkový průměrný bodový zisk měly děti, které se věnují aktivně kynologické činnosti. Rozdíl mezi skupinami je 3,24 bodu.

5 Diskuse

Didaktický test se skládal ze dvou částí. V demografické části byly zjištěny následující údaje. Věk daných respondentů byl 12 až 15 let, tedy žáci 7. až 9. třídy druhého stupně základní školy. Počet hodin strávených venku se lišil jak místem bydliště, zda bydlí na vesnici nebo ve městě, tak hlavně náplní volného času. Ti, kteří se aktivně zabývají kynologií, tráví venku mnohem více času v průměru až o 20% za týden. Následující otázka kolik hodin týdně v průměru tráví respondenti u počítače, tabletu a mobilu. Výsledek byl dost znepokojující a poukazuje na silný vliv moderních technologií v každodenním životě dospívajících. Další položky byly určeny jen pro ty, kteří se zabývají nějakým druhem kynologické činnosti. Bylo zjištěno, že devět dívek a čtyři chlapci se věnují junior handlingu, čtyři dívky agility, pět dívek dogdancingu a tři chlapci lovecké kynologii. Z těchto dotazovaných má pouze jedna dívka více než jednoho psa, zbylých 24 vlastní jen jednoho.

Druhá část didaktického testu byla složena z deseti otázek. Výsledky byly zaznamenány do grafů. První otázka zněla, které z uvedených věd řadíme mezi biologické. Testová položka byla uzavřená s možností výběru a maximální zisk byl 3,5 bodu. Graf číslo 4.7 znázorňuje 72% úspěšnost, kterou dosáhla skupina vlastníci psa. 46,86% úspěšnost byla u skupiny, která nevlastní psa. Druhá testová položka se týkala zařazení psa domácího do potravní pyramidy. Úspěšnost v této otázce znázorňuje graf 4.8 a byla u respondentů, kteří vlastní psa 40%. 12% měli ti, kteří psa nemají. Třetí dichotomická otázka s možností výběru ANO/NE s názvem, jestli vidí pes barevně a maximálním hodnocením 0,5 bodu přinesla pro děti, které vlastní psa 80% úspěšnost a u dětí, kteří ho nemají jen 56%. Rozdíl 36% poukazuje na vyšší znalosti z oblasti zoologie u respondentů se psy. Čtvrtá otázka zjišťovala, jestli respondenti správně zařadí psa do příslušného řádu. Jednalo se o uzavřenou položku s možným výběrem odpovědí. Graf 4.9 znázorňuje 72% úspěšnost dětí, které se věnují kynologii. 48% úspěšnost dosáhly děti, které se nevěnují žádným kynologickým aktivitám. Pátá otázka měla zjistit, co si děti představí pod pojmem biodiverzita a co ji může narušovat. Položka byla otevřená, děti se zde mohly rozepsat, avšak tomu ve většině případů nebylo. Otázka patřila k nejobtížnějším z celého testu. Bodové hodnocení této otázky bylo 3 body. Obě skupiny dosáhly 1,33% úspěšnosti, jak dokládá i graf číslo 4.10. Je potřeba se zamyslet, zda se jednalo opravdu o špatně položenou otázku nebo se jen nechtělo respondentům rozepisovat. Šestá otázka zněla, čím se zabývá

ekologie. Respondenti si mohli vybrat ze čtyř nabízených odpovědí. Pro skupinu dětí, které se zabývají kynologií, to vedlo k 48% úspěšnosti. Druhá skupina měla 24% úspěšnost. To dokládá graf číslo 4.11. Sedmá otázka byla otevřená a děti měly za úkol popsat příjem a zpracování potravy u savců. 18,67% úspěšnost dosáhly děti, které vlastní psa. Je zde patrné, že se děti denně setkávají se svým psem, kterého pozorovaly mnohokrát při krmení a mohou si lépe představit příjem a zpracování potravy. Ty, které psa nevlastní, tak měli o 10,67% horší úspěšnost, kterou dokládá graf číslo 4.12. Bodové hodnocení této otázky bylo 3 body. Osmá otázka byl popis obrázku kůže. Za každou správnou položku mohli respondenti získat 0,5 bodu, celkem tedy 3 body. Graf 4.13 znázorňuje úspěšnost první skupiny, která byla 54,67%. Druhá skupina měla úspěšnost 41,33%. Devátá otázka zahrnovala přiřazování ekosystémů do tabulky, zda se jedná o umělé nebo přirozené. Celkový možný zisk v této otázce byl 4 body. V testu měla nejvyšší hodnocení, které přineslo 82% úspěšnost pro děti, které se věnují kynologii. U dětí, které se kynologické činnosti nevěnují, prokázaly 64% úspěšnost. V desáté otázce měli respondenti popsat, co si představují pod pojmem ochrana životního prostředí. Položka byla otevřená a respondenti měli široké pole působnosti. Otázka byla ohodnocena 3 body. 14,67% úspěšnost získala skupina, která provozuje kynologii. Druhá skupina měla 5,33% úspěšnost. Celkové vyhodnocení proběhlo pomocí průměrného bodového zisku, který znázorňuje graf 4.16. Skupina vlastníci psy dosáhla v testu 44,91% úspěšnost. Skupina, která se nezabývá kynologií, dosáhla celkem 30,18% úspěšnost. Celkový rozdíl v úspěšnosti činil 14,73 %. Na takto velký rozdíl mohou mít vliv moderní technologie, které vyvolávají u dětí smysluplné trávení volného času, bohužel jen pasivní činností. Jak uvádějí (Bocan a kol. 2012), že přes osmdesát procent starších školáků je prakticky denně on-line. Možná to lze přisuzovat znalostem nebo přístupem k testu. Některé otázky, většinou otevřené, kde se děti mohly rozepsat, zůstaly nevyplněné. Může to být dáno tím, jak probíhal způsob testování. Některé děti, měli více klid na zodpovězení otázek, než druhé.

6 Závěr

Bakalářská práce měla přinést přehled kynologické činnosti v mimoškolní výchově. Výčtem některých kynologických aktivit přiblížit ostatním, že kynologie je stále oblíbenou činností s dlouhou tradicí v ČR. Didaktický test prokázal, že děti, které se kynologickou činností ve svém volném čase zabývají, vykazují lepší znalosti z oblastí zoologie, ekologie a environmentální výchovy. Je to nejspíš dáno jejich zájmem a druhem vykonávané činnosti.

6.1 Seznam literatury

6.1.1 Knihy

ČÁBALOVÁ D. *Pedagogika*. Havlíčkův Brod: Grada Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-2993-0.

DOSTÁL J. a kol. *Kynologická příručka: Pro rozhodčí, chovatele a vystavovatele*. České Budějovice: Dona, 1997. ISBN 80-85463-65-2.

DVOŘÁKOVÁ M. *Pedagogicko psychologická diagnostika I*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2006. ISBN 80-7040-402-7.

FALKE K. *Pes a dítě nejlepší kamarádi*. Havlíčkův Brod: Jan Vašut s. r. o., 2011. ISBN 978-80-7236-796-2.

GALAJDOVÁ L. *Pes lékařem lidské duše aneb canisterapie.*, Praha: Grada Publishing, 1999. ISBN 80-7169-789-3

HÁJEK B. *Nástin metodiky vedení zájmové činnosti*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2007. ISBN 978-80-7290-265-1.

HOFBAUER B. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.

PÁVKOVÁ J., HÁJEK B., HOFBAUER B., HRDLIČKOVÁ V. a PAVLÍKOVÁ A. *Pedagogika volného času*. 3. vyd. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6.

PREISLER F. *Pes v 21. století*. Praha: CanisTR, 2008. ISBN 978-80-904210-0-4.

PROCHÁZKA Z. *Chov psů*. Brno: vydáno vlastním nákladem autora, 1994. ISBN 80-209-0015-2.

SCHMIDT-RÖGEROVÁ H. a BLANKOVÁ S. *Pes ve stáří*. Bratislava: Slovart, 2009. ISBN 978-80-7391-107-2.

SKUTIL M., a kol. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-778-7.

STEMMEROVÁ L. *Obedience: vysoká škola psí poslušnosti*. Praha: Plot, 2012. ISBN 978-80-7428-092-4.

ŠVIGOVÁ M. *Volný čas a my*. Praha: Svobodné slovo, 1967.

VÁŽANSKÝ M. *Základy pedagogiky volného času*. Brno: Print-Typia, 2001. ISBN 80-86384-00-4.

6.1.2 Internetové zdroje

BOCAN M. a kol. *Děti v ringu dnešního světa: Hodnotové orientace dětí ve věku 6 až 15 let* [online]. Praha: Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchov, 2012 [cit. 2013-05-15]. ISBN 978-80-87449-24-0. Dostupné z: <http://www.nidm.cz/userfiles/file/KPZ/vystupy/01-vyzkumy/deti-v-ringu-dnesniho-sveta.pdf>

ČERNÍK V., MARTINEC Z. Savci. In: [online]. [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: <http://fotoatlaspr.zs-sychrov5.sweb.cz/savci-obecne.html>

Českomoravská kynologická jednota: Stanovy ČMKJ. In: [online]. 27.5.1998 [cit. 2013-05-8]. Dostupné z: <http://www.antee.cz/cmj/index.php?nid=7081&lid=cs&oid=1186984>

Českomoravská myslivecká jednota, o.s.: Stanovy ČMMJ, o.s. In: [online]. 16.7.2012. [cit. 2013-06-10]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Stanovy-CMMJ--o-s-.aspx>

Česko. ZÁKON č. 17/1992 Sb. o životním prostředí. In: *ve znění zákona č. 123/1998 Sb. a zákona č. 100/2001 Sb.* 1992. Dostupné z: http://www.eis.cz/dokumenty/44_5_0_12005-10-29_18-25-54.htm

Český kynologický svaz: stanovy ČKS. In: [online]. 5.12.2009 [cit. 2013-05-10]. Dostupné z: http://www.kynologie.cz/cks/src/str1_2009.htm

FCI. Federation cynologique internationale : Histori of the FCI [online]. c1998-2009 [cit. 2013-4-25]. Dostupný z WWW: <http://www.fci.be/presentation.aspx>

Junior Handling. In: [online]. 29.1.2011 [cit. 2013-05-10]. Dostupné z: http://www.cmku.cz/index2.php?stranka=odborne_materialy

Lovecká kynologie. [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: http://www.cmku.cz/index2.php?stranka=psi_aktivity

Lovecky upotřebitelní psi Zkušební řád. [online]. 27.11.1998 [cit. 2013-05-4]. Dostupné z: <http://www.pszona.cz/myslivosť/zr/default.htm>

Řád agility České republiky. [online]. 9.2.2012 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z: http://www.klubagility.cz/static/docs/rad_agility_2012.pdf

Směrnice mezinárodní kynologické federace pro agility In: [online]. 1.7.2012 [cit. 2013-05-6]. Dostupné z: http://www.klubagility.cz/static/docs/Rad_FCI_Agility_platny_od_1_7_2012_rev1.pdf

Soutěžní řád klubu agility v ČR. [online]. 21. 12. 2012 [cit. 2013-05-4]. Dostupné z: http://www.klubagility.cz/static/docs/soutezni_rad_klubu_agility_2013.pdf

Sportovní kynologie. [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: http://www.cmku.cz/index2.php?stranka=psi_aktivita

TICHÁ, Vladimíra. ČeskoMoravská Kynologická Unie: Kynologie v České republice [online]. [2005] 29.11.2009 [cit. 2013-5-01]. Dostupný z WWW: <http://www.cmku.cz/index2.php?stranka=historie>

TRAUŠKEOVÁ M. Dogdancing. [online]. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.mujspes.cz/psi-sporty/dogdancing-494.html>

VYSKOČILOVÁ D. Flyball. [online]. [cit. 2013-04-14]. Dostupné z: http://www.cmku.cz/index2.php?stranka=psi_aktivita

Zkušební řád obedience. [online]. 28. 1. 2012 [cit. 2013-05-4]. Dostupné z: http://www.kynologie.cz/cks/rady/ZR_Obedience_CZ.pdf

6.1.3 Zdroje obrázků

1. <http://www.medaprex.cz/data/fckeditor/images/kuze-obliceje-prurez.png>
2. <http://leccos.com/index.php/clanky/pyramida-ekologicka>
3. <http://www.juniorhandling.estranky.cz/img/picture/36/postoje.jpg>
4. <http://www.juniorhandling.estranky.cz/img/picture/37/za-n%C3%ADm.jpg>
5. <http://www.juniorhandling.estranky.cz/img/picture/41/jezev%C4%8D%C3%A0Dk.jpg>

6.1.4 Seznam grafů

Graf 4.1: Porovnání počtu dívek a chlapců	20
Graf 4.2 Počet hodin strávených venku.....	21
Graf 4.3: Počet hodin strávených venku	21
Graf 4.4: Počet hodin strávených se psem	22
Graf 4.5: Počet hodin strávených se psem	22
Graf 4.6: Kynologické činnosti	23
Graf 4.7 Průměrný bodový zisk v otázce číslo 1	26
Graf 4.8: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 2	27
Graf 4.9: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 3	28
Graf 4.10: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 4	29
Graf 4.11: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 5	30
Graf 4.12: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 6	31
Graf 4.13: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 7	32
Graf 4.14: Průměrný bodový zisk v otázce číslo 8	33
Graf 4.15: průměrný bodový zisk v otázce číslo 9.....	34
Graf 4.16: průměrný bodový zisk v otázce číslo 10.....	35
Graf: 4.17: Celkový průměrný bodový zisk.....	36

6.1.5 Seznam obrázků

Obrázek 1: Vystavovatel stojí za psem a nebrání ve výhledu rozhodčímu.	10
Obrázek 2: Vystavovatel stojí za psem a přidržuje psovi ocas nahoru a hlavu v rovině. Vodítko si může zavěsit kolem krku.....	10

Obrázek 3: Malá plemena se předvádí na stolečku.....	11
Obrázek 4: potravní pyramida.....	23
Obrázek 5: kůže	25

6.1.6 Přílohy

Didaktický test

Jsi chlapec – dívka

Uved' věk:

Bydlíš ve městě na vesnici

Do jaké třídy ZŠ chodíš?

Kolik hodin týdně trávíš v přírodě?

Kolik z toho se svým psem?

Kolik hodin týdně trávíš u počítače, tabletu, mobilu?

Věnuješ se aktivně nějaké činnosti se psem: ANO – NE

Vyber druh kynologické činnosti, které se aktivně věnuješ?

Výstavnictví – přehlídky krásy

Junior handling

Agility

Dog dancing

Myslivost - např. příprava na lovecké zkoušky

Canisterapie

Jíný druh činnosti, uved' jaké:.....

Počet psů, které chováš doma: 1

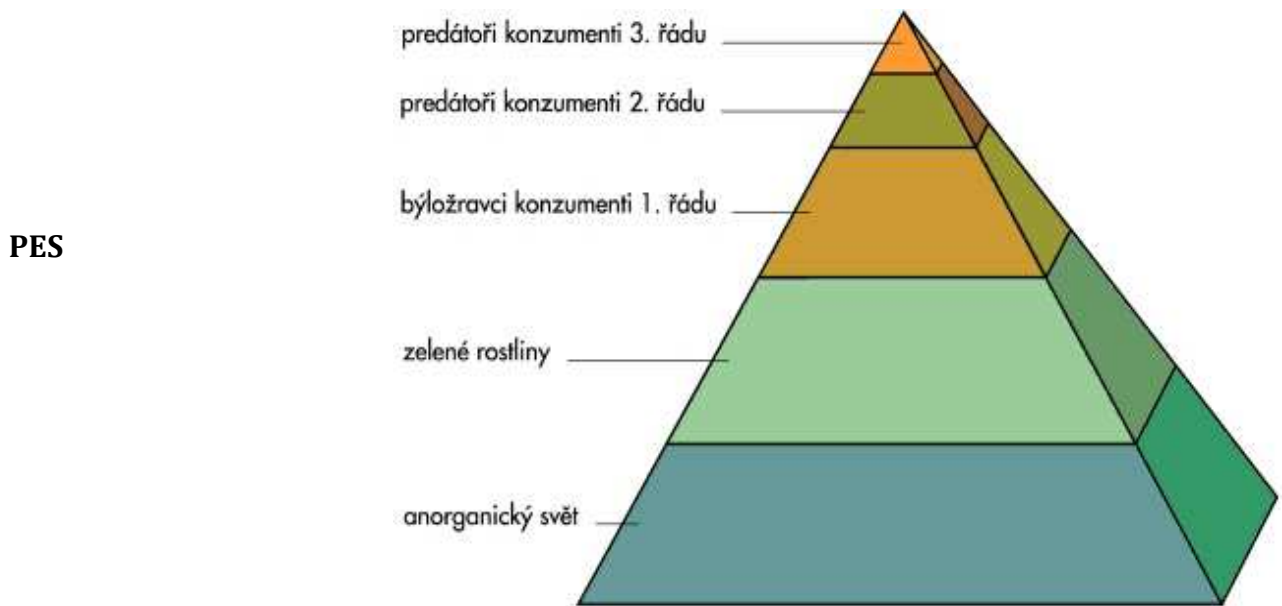
2

Více:

Máte doma chovatelskou stanici psů: ANO – NE

1. Které z uvedených věd řadíme mezi biologické? Správné vědy zakroužkuj.
 zoologie, psychologie, filosofie, etologie, ekonomie, ekologie, botanika, sociologie,
 ornitologie, mykologie, teologie, mikrobiologie

2. Do jaké části potravní pyramidy zařadíš psa? Označ šipkou.

3. Vidí pes barevně? Správnou odpověď zakroužkuj.

ANO - NE

4. Pes domácí patří do řádu? Správnou odpověď zakroužkuj.

- E. hlodavců
- F. šelem
- G. lichokopytníků
- H. primátů

5. Co je to biodiverzita a co ji může narušovat?

.....

6. Ekologie se zabývá? Vyber správné tvrzení.

- E. vztahy mezi organismy a prostředím
- F. genetickými úpravami
- G. ochranou životního prostředí
- H. mezilidskými vztahy

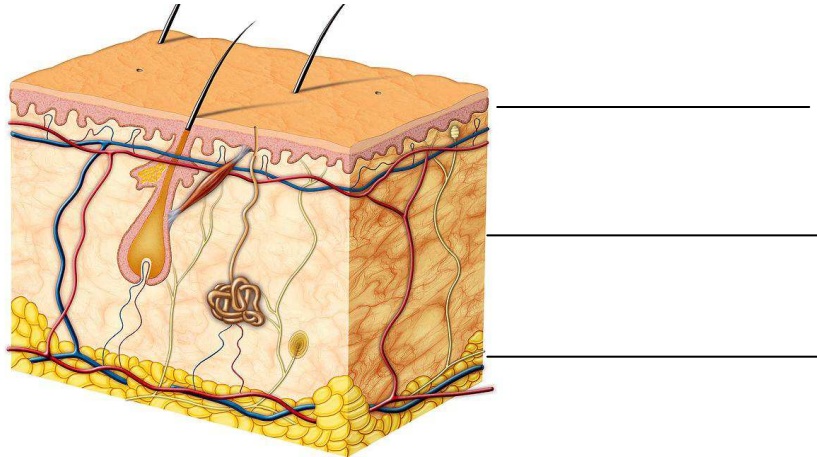
7. Popište příjem a zpracování potravy u savců.

.....

.....

.....

8a. Popiš následující obrázek

8b. Co je znázorněno na obrázku?.....

9. Uvedené ekosystémy z nabídky rozděl na umělé a přírodní. Zapiš do tabulky.

pole, louka, chmelnice, jezero, sad, tundra, rybník, tajga,

ekosystém	
umělý	přírodní

10. Co si představíš pod pojmem ochrana životního prostředí?

.....

.....